

Het Koloniaal Weekblad

Orgaan der Vereeniging

Opggericht door Kolonel
G. E. V. L. van Zuylen,
21 Maart 1900.

OOST

EN

WEST

„Het Koloniaal belang
is een algemeen
Nederlandsch belang.”

Abonnementsprijs per jaar:
Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling. f 2.50
Voor Oost-Indië en het Buitenland „ 4.—
Afzonderlijke nummers „ 0.05

Prijs der Advertentiën:
Per vakje . . . . . f 2.—
 Bij contract reductie.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.
 Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 Verhulststraat.
 Voor Advertentiën tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO”, AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, Telefoon 4424, beiden DEN HAAG.

Inhoud van dit nummer.

Perskroniek. — Uit de O.-I. Mail. — West-Indië. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Feuilleton. — Van Vreemde Koloniën. — Ingezonden. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Lees-tafels. — Mededeelingen. — Officieele Berichten. — Passagierslijst.

PERSKRONIEK.

INHOUD: De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* over den brief van den Chineeschen gezant alhier gepubliceerd in het Chineesche Dagblad *Han Boen Si Po*. De heer G. Nypels over hetzelfde onderwerp in *Land en Volk*. — Het *Algemeen Handelsblad* en het Chineesche nieuwe agentschap *d'Extrême Orient*. — Een interview in de *Nieuwe Courant* met den heer H. F. van Stipriaan Lucius over den spoorwegaanleg in Zuid-Sumatra. — *Het Vaderl.* over de onderwijsquaestie in de Minahassa.

In verband met hetgeen in de rubriek „Van Vreemde Koloniën” in het vorig Nummer werd opgemerkt, nemen wij thans uit de *N. Rott. Crt.* het volgende op:

De *Agence d'Extrême Orient* maakt het volgende, blijkbaar officieuse, bericht openbaar:

„Wij zijn in staat mede te deelen, dat de in het Chineesch geschreven brief, door het te Soerabaja verschijnende Chin. dagblad *Han Boen Si Po* openbaar gemaakt, geen enkele uitdrukking bevat, die onhoffelijk tegenover de Nederlandsche regeering is.

Het in de allerhoogste mate tendentieuze karakter van de vertaling, die eenige Nederlandsche bladen er van hebben openbaar gemaakt, blijkt voldoende, als men weet, dat de Chineesche uitdrukking „höffelijke verzoeken” in het Nederlandsch is weergegeven door „aandrang.”

De *N. Rott. Crt.* teekent hierbij aan: „Daar de *Han Boen Si Po* in het Chin. gesteld is, is het inderdaad mogelijk, dat hier en daar een uitdrukking niet geheel juist is weergegeven. Wij hebben twee berichten over dien brief overgenomen, een uit de *Sumatrapost* en een uit de *Javabode* — zie ons Avondblad D van 17 Februari j.l. en Avondblad A van den 27en d.a.v.

Wij moeten er echter op wijzen, dat de *Javabode* haar nadere inlichtingen omtrent dien brief van een Chinees had, die zijdelings in betrekking staat tot de *Han Boen Si Po*. Van dezen Chinees hoorde het blad de uitdrukking „aandrang” bevestigen; deze Chinees gaf ook de uitdrukking „tyrannieke” Chineezen wetgeving, en deze Chinees vertelde, dat in dien brief stond, dat de Chineesche regeering thans „met alle macht zou gaan aandringen” op verandering der politie-rechtspraak, instelling van consulaten, vermindering van belasting, regeling van het onderdaanschap enz.

Al moge dan ook een enkele uitdrukking niet geheel juist zijn weergegeven, er blijft genoeg over om de onderstelling te handhaven, dat de Chineesche gezant te 's-Gravenhage zich aan een onhoffelijkheid heeft schuldig gemaakt door te schrijven als hij deed en dien brief te doen publiceeren in een blad, welks redacteur, naar de *Sumatrapost* wist mede te deelen, kort geleden wegens oproerigen politieken praat verbannen is.

Zooals men weet, heeft de ambtenaar voor de Chineesche zaken te Soerabaja de vertaling van dien brief ter hand genomen en de vertaling zal door tusschenkomst van den resident van Soerabaja aan de regeering worden opgezonden.”

Naar aanleiding van hetzelfde bericht, schrijft de heer G. Nypels in *Land en Volk* o.m.:

„Door de manier, waarop het bericht van de Ag. d'E. Or. is ingericht, wordt aan de verklaring van den gezant nog klem bijgezet; iedereen moet nu toch lezen: wat de gezant verklaard heeft is waar, alleen moet het zóó opgevat worden, dat hij het heeft weten te bereiken door hoffelijke verzoeken.

Heeft onze regeering hierover niets mede te deelen? vraagt de heer N. en vervolgt:

Ook wordt het verkeerde niet erkend van de wijze waarop de opvatting van den gezant wereldkundig kon worden gemaakt, in een blad als *Han Boen Si Po*. Heeft de brief geen enkele uitdrukking, die onhoffelijk is jegens de Nederlandsche regeering, dan ligt in de manier van doen toch iets dat niet hoffelijk is.

Heeft onze regeering hierover niets mede te deelen?” vraagt schrijver nogmaals.

Wat het karakter van bovengenoemd agentschap *d'Extrême Orient* betreft, verklaart het *Algemeen Handelsblad*, dat het van den directeur van dit nieuwsagentschap, Wang Mao Tao, een schrijven ontvangen heeft, meldende, dat de Ag. d'Extr. Orient de Chineesche regeering niet vertegenwoordigt en nooit heeft getracht zulks te doen denken. „De Chineesche regeering, zegt hij, is dus geenszins verantwoordelijk voor de telegrammen en mededeelingen van onze *Agence*.”

Het *Hblad.* constateert met genoegen, dat de regeering eener ons bevriende natie niet de verantwoordelijkheid draagt voor de publicatie van 'thier bedoeld agentschap.

Dat het agentschap nooit zou hebben getracht te doen denken, dat het de Chineesche regeering vertegenwoordigt, bevreemt het blad echter wel; het herinnert aan de uit Brussel gezonden circulaire, waarin het agentschap zijn diensten aanbiedt, geteekend als volgt: „Korrespondenz des Atissersten Ostens. Der Direktor Wang Mao Tao. Sekretär der Chinesischen Gesandtschaft!”

De heer H. F. van Stipriaan Lucius, hoofdinspecteur der S. S. in Ned.-Indië, heeft met een redacteur der *N. Crt.* een onderhoud gehad over de spoorwegplannen ter Sumatra's Zuid-kust.

„We hadden, zegt het blad, het voorrecht van een onderhoud met dezen bestuurder, een onderhoud dat in hoofdzaak liep over het doel zijner reis: bevordering van den aanleg van spoorwegen op Sumatra.

Reeds sinds meerdere jaren gaven particulieren het goede voorbeeld, waar het geldt het afdoen van belangrijke zaken waarbij moederland en koloniën betrokken zijn: geen eindeloos heen- en weergescrijft maar een vlugreisje op een onzer mailstoomers heen en terug. De heer Van Stipriaan Lucius doet thans evenzoo. Het plan betreffende Zuid-Sumatra diende te worden besproken en toegelicht, hetgeen een der redenen is van zijn overkomst.

Dit plan — meer bekend onder den naam van het plan Richter — is thans rijp om aan de orde te worden gesteld. Het knappe stuk werk van den hoofdinspecteur J. F. P. Richter, op de Landsdrukkerij vervaardigd en voorzien van platen en foto's komt de heer v. S. L. thans met cijfers toelichten. Hijzelf is mede een warm voorstander van verbetering der verkeersmiddelen op Sumatra, teneinde ook dit deel van Insulinde tot bloei te brengen.

De Lampongs met hun peper- en rubber-cultuur Palembang met haar olie — ze hebben dringend behoefte aan spoor- en tramwegen.

Aan Java is thans voor ongeveer honderd zestig miljoen gulden spoorwegen geschonken. Het voor Zuid-Sumatra benodigde net wordt geschat op drie en dertig miljoen gulden.

Een leening voor dit doel zou zeer zeker vier procent rente vinden in de stijging der ontvangsten van de op Java reeds aanwezige — plus de ontvangsten der aldaar nog te bouwen spoorwegen, vermeerderd met de opbrengsten der in de Buitenbezittingen aan te leggen lijnen.

Helaas dienen we hieraan toe te voegen, dat het groote Indische eilandrijk nog altijd geen eigen leening mag sluiten. Zal dit binnen afzienbaren tijd mogelijk zijn? Voor vraagstukken van zoo brandenden aard als dit behoort dusdanig een twijfel zeer zeker niet van langen duur te zijn. Staande voor zaken als deze, waarbij de belangen van vele honderdduizenden zijn gemeoid, dienen bezwaren in den kortst mogelijken tijd te worden ondervangen, uit den weg geruimd.”

Over de onderwijsquaestie in de Minahassa schrijft *Het Vaderland*:

„De onderwijsquaestie is in de Minahassa weder aan de orde gesteld, naar ons uit Batavia geseind werd.

Uit de Memorie van Toelichting op de begroting van dit jaar wisten we dat, in verband met de bekende bezwaren gerezen tegen de overneming van de gouvernementsscholen in de Minahassa en op de Sangi- en Taland-eilanden door de zending, ter plaatse een onderzoek was ingesteld en dat, toen die Memorie werd ingezonden (1 November), reeds een definitief advies van den gouv.-generaal bij 't ministerie van koloniën was binnengekomen.

Later, in de Kamerzitting van 16 November, verklaarde de minister het „praematuur” reeds toen op die overneming in te gaan. Een regeling met de zendingen was pas kort in bewerking aan het Departement. Maar — zoó werd verder van de ministertafel gezegd — de regeering is voornemens, als de zaak aan de orde komt, om te zorgen dat alle bezwaren aan de Kamer zullen worden medegedeeld, en dat de voorstellen behoorlijk zullen worden toegelicht.

Sedert werd van de zaak niets meer vernomen.

Van waar nu weder die volksbeweging in de Minahassa tot behoud van het openbaar onderwijs, weder die voorbereiding van een petitie aan 't Parlement? Mag daaruit worden geconcludeerd, dat een voorstel om tot de veel besproken conversie over te gaan kan worden verwacht?

Ons dunkt, dat dit vernieuwde verzet blijk geeft van een grooteren afkeer tegen het onderwijs in handen der zending dan wel beweerd wordt door de voorstanders van dezen maatregel en door hen, die liefst er op uit zijn de handelingen van Opperbestuur en Indische Regeering goed te praten. We verwachten dan ook van de ontzedenen in de Minahassa eene onomwonden, duidelijke uiteenzetting van hunne grieven, waaruit zal blijken, dat hogere belangen voor hen hier op het spel staan, dan zooals wel wordt gezegd — gekwetste ijdelheid, omdat de gouvernementsschool voornamer zou zijn dan die der zending in de oogen der bevolking.

Belangrijk in dit opzicht is het vermeld in het *Soer. Hblad* tijdens voornoemde commissie van

onderzoek in de Minahassa werkzaam was: „De hulppredikers van Sonder en Amoerang hadden vroeger ernstige bezwaren tegen de conversie van gouvernements- en zendingsscholen. Hun gemeenten wisten dit en stemden er mee in.

Bij het bezoek echter van den adviseur voor de Buitenbezittingen, Frijling, verklaarde beide hulppredikers zich voor de conversie. De gemeentelieden noemen dit een slappe houding van de hulppredikers. De gevolgen openbaarden zich onlangs, toen een groot getal van de voornaamste Inlanders te Sonder niet aan het avondmaal wilden deelnemen. Verder hebben zich de vorige week in Amoerang, waar tot nu toe geen katholieken waren, 54 personen en bloe bij den aldaar vertoevende pastoor aangemeld.”

Een bericht merkwaardig genoeg om daarop thans de aandacht te vestigen, merkwaardig ook met betrekking tot de houding van die beide hulppredikers.”

Uit de O.-I. Mail.

Volgens de jongste berichten was begin Februari j.l. de cholera te Batavia geweken, daarentegen had de ziekte te Bandoeng, waar in geruimen tijd geen gevallen waren voorgekomen, toen weer eenigen offers geëischt.

Melden de Bataviasche bladen van begin Febr. dat er troepen naar Celebes gingen, volgens de Sumatrapost van 10 Februari ging het 4e bataljon Inf., onder Kapt. Visscher, naar Riouw, in verband met de daar gerezen moeilijkheden, welke geleid hebben tot de afzetting van den Sultan en den Tengkoë Besar.

De toestand op Billiton. — De Deli-Crt. heeft d.d. 9 Februari de volgende telegrammen ontvangen:

Uit Buitenzorg: De troepen beheerschen den toestand op Manggar. Het bericht, dat de troepen aangevuld zullen worden, intimideerde de mijnwerkers der andere plaatsen, die gaarne naar Manggar op zouden rukken. De assistent-resident verblijft thans te Paja, bij Boeding.

Uit Tandjong Padang: Gisteren arriveerden 100 man troepen met bestemming voor Boeding en Gantong. De toestand in de mijnen is onzeker. In de meeste werkploegen werd de arbeid hervat. Door de actie der troepen en der Europeesche bevolking geschiedde verder niets bijzonders.

Aardbevingen op de Sangi-eilanden. — Van den resident van Menado werd 4 Februari te Batavia het navolgende draadbericht ontvangen:

De assistent-resident van Tarona rapporteert, dat volgens bericht van den penoeloeng van Kalwio de bevolking van de Kawio-eilanden benoorden Sangir van 15 December tot 2 Januari j.l. in nood verkeerde, wegens voortdurende zware aardbevingen. Nadere berichten ontbreken, doch vermoed wordt dat de nood voortduurt, daar te Sangir nog steeds aardshokken worden gevoeld. Daarom werd een Gouvernementsstoomer tot hulp gevraagd.

De resident van Ternate, thans hier aanwezig, keert heden middag terug via Kawio en zal zoo noodig hier terugkomen voor inlichtingen. Hij brengt rijst mee voor eventuele hulp.

Het s.s. „Flamingo” zal omstreeks 8 dezer hier zijn en eventueel helpen.

Jaarverslag der Inlandsche Rechtsschool. — Bij de Javasche Cour. van 6 Februari j.l. is gevoegd het jaarverslag van de opleidingschool voor Inl. rechtskundigen over het schooljaar 1909—1910, waar aan wij het volgende ontleenen:

De cursus ving aan met 17 leerlingen, waarvan 11 van de voorbereidende en 6 van de rechtskundige afdeling, waaronder 12 Javanen, 4 Soendanezen en 1 Bataviaan.

Twee leerlingen, en wel van de voorbereidende afdeling, verlieten gedurende den cursus uit eigen beweging de school (wegens ziekte en ongeschiktheid).

Het gedrag der leerlingen zoowel gedurende de schooluren als daarbuiten, gaf in alle opzichten reden tot groote tevredenheid. Van den aanvang af is er naar gestreefd de leerlingen te doordringen van het denkbeeld, dat zij in de eerste plaats moesten zorgen, dat de school een goeden naam kreeg en behield en dat dus de tucht voornamelijk bij hen zelve moest berusten.

Zij hebben dit blijkbaar zeer goed ingezien en het blijk van vertrouwen dat in hen gesteld werd hoog gewaardeerd: van gepaste mate van vrijheid, welke zij genieten, is tot dusver nooit misbruik gemaakt.

Ook over de door de leerlingen betoonde vlijt valt een gunstig oordeel te vellen.

Het groote struikelblok voor de leerlingen — slechts enkelen uitgezonderd en voor den een in meerdere en den andere in mindere mate — levert natuurlijk op het vaardig gebruik der Nederlandsche

taal, vooral het praktische gedeelte daarvan en het mondeling uitdrukken der gedachten.

Met name is een en ander het geval in de rechtskundige afdeling, waarbij de voorbereidende afdeling te dien aanzien nog altijd gunstig afsteekt* want kan van deze afdeling althans worden gezegd dat geen enkele harer leerlingen ten opzichte van het gebruik der Nederlandsche taal als bovenbedoeld beslist onvoldoende is te noemen, deze uitspraak kan geenszins op de rechtskundige afdeling worden toegepast en zelfs bij de allerbeste leerlingen aldaar in de rechtskundige vakken laat dat gebruik nog zeer veel te wenschen over.

Het is van belang de aandacht hierop te vestigen waar volgens art. 14 van het Reglement der school bij het eindexamen gelet moet worden op de bekwaamheid der candidaten in het uitdrukken der gedachten in de Nederlandsche taal.

Met het oog op een en ander is thans voorgesteld de formatie van het onderwijzend personeel uit te breiden met een onderwijzer voor de voorbereidende afdeling, opdat het hoofd dezer afdeling gelegenheid hebbe om in alle klassen der rechtskundige afdeling zooveel lessen in het Nederlandsch te geven, als naar omstandigheden mogelijk is.

Al de leerlingen konden worden bevorderd tot de 2e klasse resp. van de voorbereidende en van de rechtskundige afdeling.

Volks-onderwijs. Bij Gouvernementsbesluit zijn ten behoeve van de organisatie van het volksonderwijs op Java en Madoera, de voor het dienstjaar 1911 benodigde fondsen ter beschikking van de betrokken hoofden van Gew. Bestuur gesteld.

De Directeur van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid is voorts gemachtigd om nog 16 onderwijzers bij het openbaar Inlandsch Onderwijs, die het eindexamen eener Gouvernements kweekschool voor Inlandsche onderwijzers met gunstigen uitslag hebben afgelegd, ter beschikking te stellen van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur om door dezen Departementschef te worden werkzaam gesteld als opziener der Inlandsche Gemeentescholen, en wel 11 aanstonds en 5 tegen 1 Juli 1911.

Inlandsche bestuursambtenaren. — De Java bode heeft een gunstig bericht voor de Inlandsche bestuursambtenaren, in zoover n.l., dat er plannen bestaan om, zoodra aan de voorgenomen bestuursreorganisatie een begin van uitvoering zal worden gegeven, waarvoor, zooals reeds vermeld is, bij suppletore begrooting, nog in dit jaar vermoedelijk een bedrag van f 50,000 zal worden uitgetrokken, tevens al dadelijk hun inkomsten te vermeerderen.

Kapitein der Arabieren te Soerabaja.

De N. Soer. Crt. meldde de benoeming van Said Achmad — een jongere broeder van Said Hassan — tot kapitein der Arabieren.

Het blad wacht echter op de officieele bevestiging van dat bericht, wijl in deze aangelegenheid geducht is gefintrigueerd.

4 Febr. werd het bericht officieel bevestigd; de nieuwe titularis werd reeds bij den assistent-resident ontboden.

Het blad hoopt, dat door deze benoeming een einde is gekomen aan het geharrewar in den arabischen kamp.

Hadjischepen.

Den 30en Januari arriveerde het s.s. „Djokja” van Djeddah voor de Emmahaven met pl.m. 400 bedevaartgangers, w.o. pl.m. 200 voor Padang. Na het geneeskundig onderzoek door dr. Maier, moest het schip naar de reede bij Poelau Pisang verstoomen, omdat zich 5 dagen geleden aan boord een geval van pest met doodelijken afloop had voorgedaan.

Om den wettelijk voorgeschreven tijd van 7 dagen na het laatste geval vol te maken, zal het schip daar 2 dagen in quarantaine moeten blijven liggen. De voor hier bestemde passagiers zijn op Poelau Pisang in de daar gebouwde quarantainelodsen voor 3 dagen in observatie genomen en worden door het bestuur gedurende dien tijd van voedsel en kleding voorzien. De inlandsche arts is voor dien tijd ook op het eiland gevestigd.

Het is een zegen voor Padang te noemen, dat het bestuur in deze richting eindelijk eens doortastend optreedt, meent de Sum. bode, waaraan wij dit bericht ontleenen.

Het nieuwe overtochtsreglement.

De nieuwe bepalingen betreffende den overtocht voor gouvernementsrekening van ambtenaren van Nederland naar hier en omgekeerd, lokken nog steeds van verschillende zijden protest uit. Zoo heeft, zegt de Java bode, de Bond van niet-gegradueerde Europeesche ambtenaren in Nederlandsch-Indië zich

* Men moet hierbij niet uit het oog verliezen de gebrekkige opleiding die de meeste van de tegenwoordige leerlingen der rechtskundige afdeling, in vergelijking met die der voorbereidende afdeling, hebben genoten.

GEBROEDERS DOMHOFF.

HOFKLEEDERMAKERS v. Z.K.H. DEN PRINS DER NEDERL.

Parkstr. 8, DEN HAAG, Tel. 3092

Gala-Costuums. — Uniformen. — Rij- en

:: Automobiel-Kleding. — Pelterijen. ::

Dames Wandel-, Rij- en Automobielkleding.

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP

Maatschappij tot Exploitatie van Onroerende Goederen

„MOOI NEDERLAND”,

gevestigd te 's-Gravenhage, Koningin Emmakade 107,

exploiteert uitsluitend fraai en gezond gelegen terreinen in Nederland, o.a. het Villa-Park „Berg en Dal” (Sterrenberg en Keteldal). Gemeente UBERGEN.

Gelegen aan de beide groote wegen Nijmegen—Kleef, 80 Meter boven 't water, zuivere zandbodem, fraai en afwisselend houtgewas, schoone vergezichten, geregelde tramverbindingen, ruime en gemakkelijke verkeerswegen. *Ontworpen Electriche Bergtram door het geheele terrein.*

Terreinen van alle afmetingen te bevragen aan het Kantoor der Vennootschap en bij den Heer A. CREMERS te Berg en Dal (bij Nijmegen).

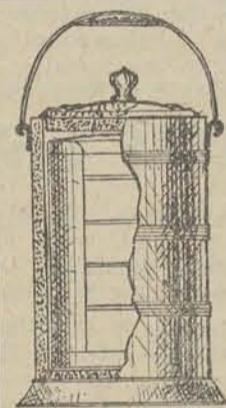
N. BLOM,

NIEUWE HEERENGRACHT 9.

AMSTERDAM, — TELEFOON 8320.

BEËEDIGD EXPERT IN JUWEELEN.

— GOUD- en ZILVERWERKEN. —

TELEPHOON 3709.

CROES & Co., Spui 231, DEN HAAG, METAALWARENFABRIEK.

fabriceeren met steeds toenemend succes hun

Nieuw-Systeem WARM ETENDRAGERS (Koksblak).

voor uitzending van Warmblijvende Diners, - voorzien van dubbele isoleerende wanden, -

2 3 4 6 persoons
f4- f4.50 f5.- f6.50 per stuk,

dezelve met aluminium binnenwanden
f5.25, f6.-, f6.75 f7.75 per stuk.

Bijbehorende stellen Schaaltjes en Deksel
Email f2.25, f2.50, f3.-, f3.50
Aluminium . . . . . -3.25, -3.50, -4.25, -4.75
Alum. Tusschendeckels -1.- -1.25, -1.50, -2.-
per stel.

Bij groote hoeveelheid speciale prijs. EXPORT naar OOST en WEST.

TOKO-BAHROE, Interc. Tel. 4796.

VAN KINSBERGENSTRAAT 126, DEN HAAG.

Dagelijksch groote verscheidenheid VERSCHE

SAMBALLANS, die niet opwerken of beschimmelen.

DIRECTE AANVOER UIT NEDERLANDSCH-INDIË.

W. BARNAS & DIEMERS, - Importeurs.

C. HOYNG,

SPIJSTRAAT 20/22 - DEN HAAG.

Amsterdam - Utrecht.

Onze geïllustreerde catalogus is een uitstekende handleiding om zich op huishoudelijk gebied in te richten.

Tafelserviezen - Glaswerk - Lepels
Vorken - Messen - Gasolinelampen.

PRIJSCOURANT GRATIS.

Grand Hotel Café-Restaurant „VICTORIA”,
SPUISTRAAT 16, DEN HAAG - TEL. 3768.

GUNSTIG GELEGEN IN HET MIDDEN DER STAD.
LIFT — ELECTRISCH LICHT — CENTRALE VERWARMING.
80 KAMERS EN SALONS.

PLATS DU JOUR 50 Ct. — DINERS VAN f1.50 EN HOOGER.
Meest bezochte Café en Restaurant van Den Haag.

J. DEN HARTOG,

gedurende 15 jaar Gérant van Rest. RICHE.

tot de regeering gewend, om ten behoeve van die ambtenaren af te wijken van de nieuwe regeling, volgens welke in de eerste klasse alleen vervoerd worden burgerlijke ambtenaren, die krachtens benoemingsbesluit eene betrekking bekleed hebben, waaraan eene bezoldiging is verbonden van f 400 's maands of meer. Ook een havenmeester heeft het verzoek gedaan om, onafhankelijk van de bezoldiging van die landsdienaren, hun transport in de hoogste klasse toe te staan en, zoo daartoe bezwaar mocht rijzen, hem die gunst deelachtig te doen worden. Alle vorenbedoelde verzoeken zijn door de regeering van de hand gewezen.

Civiele gezaghebbers.

Door het toenemend gebrek aan controleerende ambtenaren bij het Binnenlandsch Bestuur op de Buitenbezittingen en ter verkrijging van aan de daarvoor te stellen eischen geschikt te achten personen in Nederland, daar hier te lande slechts bij uitzondering voor het doel in aanmerking komende lieden zich beschikbaar stellen, zullen, volgens De J a v a b o d e, nieuwe voorwaarden voor de uitzending van civiele gezaghebbers worden vastgesteld. Aan de voor die betrekking aangenomen personen zal eene gratificatie voor uitrustingskosten worden uitgekeerd van f 1000, terwijl van den dag van aankomst hier te lande hun een voorloopig traktement van f 180 's maands zal worden toegerekend. Ten einde de personen eenigermate voor de hantwachtende taak geschikt te maken, zullen zij voortaan, evenals met administratieve ambtenaren geschiedt, gedurende een zekeren termijn, welke op ongeveer 2 maanden zal worden gesteld, toegevoegd worden aan een ervaren controleur of assistent-resident, gedurende welke toevoeging zij, evenals na hunne zelfstandige plaatsing, recht hebben op vrije woning, of op eene huurindemiteit van f 50 's maands. De bestaande regeling, volgens welke die ambtenaren, bij aanstelling tot civiel gezaghebber, een minimum traktement genieten van f 250, opklimende tot f 400 's maands, met vrije woning of vergoeding voor huishuur van f 50 met een gelijk bedrag als toelage voor reiskosten, blijft gehandhaafd.

Vischmarkt te Batavia. Bij de voorgenomen havenuitbreiding van Tandjong Priok, zal, naar de Java-Bode meldt, de regeering, ingevolge het advies van de Mindere Welvaartscommissie, rekening doen houden met den aanleg van een vischmarkt.

Doux Pays. Daar de verbouwingen aan de gevangenis te Soerabaja nog niet zijn afgelopen moesten reeds geregeld gevangenen naar Semarang worden opgezonden, omdat er te Soerabaja geen plaats is. Thans heeft ook de „doos“ op Semarang geen ruimte meer, meldt het Soer. Hbl. Nu hebben gestraften, die nog hun straf moeten uitzitten, de mededeeling ontvangen, dat zij moeten wachten, tot er een plaatsje vrij komt!

WEST-INDIË.

SURINAME.

„Als 't doorgaat — aldus de Coronie-correspondent van de Suriname van 7 Februari — en alles schijnt er op te wijzen, dat het zal gebeuren, dan mag Coronie zich verheugen, dat zijn lijdensweg haast afgelegd is. Reeds een paar weken loopt het gerucht, dat er in Europa een kapitaalkrachtige combinatie is gevormd om alhier de kokoscultuur in 't groot tot stand te gaan brengen. Zoolang het bij geruchten bleef, meende ik beter het zwijgen er toe te doen, maar nu namen genoemd worden, die 'n goeden klank hebben, en wij inzage hebben gehad van brieven, ja, zelfs reeds stukken en volmachten zijn verzonden, die op die zaak betrekking hebben, kan ik mijn blijdschap er over uitspreken, dat er kans is, dat toch eindelijk de rijke bronnen, die dat arme Coronie toch ondanks alles nog bezit, eens tot ontwikkeling zullen komen. Want dat de Kokoscultuur een rijke bron van welvaart is, zal wel niemand ter zake kundig betwijfelen. En dat zij het nog lang zal blijven, of liever immer zal blijven, evenmin. En dat Coronie voor die cultuur geschikt is (mijn vorige brief handelde daarover), is een vaststaand feit.

En het artikel copra, wat Coronie kan leveren, is uitstekend. Men leze daarover het Bulletin omtrent de proef, door onzen vorigen Commissaris van Romondt genomen. Kortom, alle factoren voor een succes voor die cultuur zijn hier aanwezig. Ik kan niet nalaten hier even te vermelden, wat de statistiek over Copra in onze O.-I. leert.

In 1884 bedroeg daar de uitvoer van Copra f 144.000. In 1909 dus 25 jaren later f 35.500.000. Ondanks die cijfers is er aan de markt nog steeds

meer vraag dan aanbod, eigenlijk gezegd, blijkt de vraag het aanbod steeds verre te overtreffen, door steeds vermeerderend gebruik. Coronie produceert jaarlijks ruim 2 miljoen noten, die allen door de inlandsche consumptie worden opgenomen. Naar buiten blijkt dus van ons product niets. Dat zal dus meitertijd anders worden, en men mag verwachten, dat dan zeer spoedig die cultuur op de kust tusschen de Coppename en Nickerie een bron van welvaart zal scheppen zooals Suriname niet en nergens bezit.

De eenige redding voor dit district is inderdaad gelegen in het optreden van een kapitaalkrachtig lichaam, dat tevens in staat is het vraagstuk van de verbinding van Coronie met de hoofdplaats afdoende op te lossen. Dit eenmaal bereikt zijnde zal Coronie met zijn vruchtbaren en voor velerlei culturen geschikten bodem spoedig het welvarendste district van Suiname worden. Bij betere verkeersmiddelen zal ook de veeteelt weer tot bloei komen en zal de invoer van buiten overbodig worden.

Er is een tijd geweest, dat Coronie het land van melk en honig werd genoemd. Men behoeft geen optimist te zijn om de verwachting te koesteren, dat die tijd kan terugkomen.

Uit het verslag, dat De West van 7 Februari geeft van de algemeene jaarvergadering van het Algemeen Nederlandsch Verbond te Paramaribo, blijkt o.m., dat met het Koloniaal Gouvernement onderhandelingen werden gevoerd om de Koloniale Bibliotheek over te brengen naar de boekery van het Verbond.

Het is te hopen, dat deze pogingen niet zullen slagen. Het karakter zelf van de Koloniale Bibliotheek, waarin zich vele oude en kostbare werken bevinden, brengt mede, dat zij steeds eene Gouvernementsinstelling moet blijven, toegankelijk voor iedereen. Bovendien is het leven van vereenigingen in Suriname zeer precair, en dat zal nog gedurende langen tijd zoo blijven. De snel wisselende besturen van particuliere vereenigingen zijn niet geschikt om het beheer te voeren over eene instelling als de Koloniale Bibliotheek. De Regeering zal goed doen in deze zaak een oog in het zeil te houden.

Het Verbond telde in 1908 531 leden; op 1 Januari 1911 was dit getal gedaald tot 359.

In De West van 7 en 10 Februari geeft Dr. H. J. van der Schroeff zeer belangrijke beschouwingen naar aanleiding van de kolonisatieplannen van den Gouverneur. Het voorstel van Dr. v. d. Schroeff, waarvan de uiteenzetting hier te veel ruimte zou vorderen, lijkt zeer practisch, en verdient alleszins de overweging van het Koloniaal Bestuur.

De Gouverneur heeft aan de Koloniale Staten ter goedkeuring aangeboden een ontwerp-verordening, houdende wijziging en aanvulling van de herziene strafverordening van 1874. Onder meer bevat het ontwerp bepalingen, ten doel hebbende de bestrijding van de Anchylostomiasis, die veel voorkomt onder de immigranten.

Deze — zeer bescheiden! — stap op den weg van hygienische voorzorg verdient toejuiching.

Dat Suriname op dit gebied zeer, zeer achterlijk is, zal duidelijk worden voor ieder, die zich de moeite wil geven kennis te nemen van de beide voortreffelijke werken van Sir Rubert W. Boyce „Health progress and Administration in the West Indies“, en „Mosquito or man? The Conquest of the tropical world.“

Er bestaat weinig hoop, dat men in Suriname in de naaste toekomst in deze materie de Engelsche naburen zal nastreven. Men heeft n.l. in onze kolonie de „bezuiniging“ ook uitgestrekt tot het geneeskundig departement en den ongelukkigen inval gehad de betrekkingen van Geneeskundig Inspecteur en Chef van het Militaire Hospitaal te combineren. Het is te hopen, dat men spoedig tot betere inzichten zal komen. De gezondheidstoestand in de kolonie is er mee gemoeid.

Drie leeraren van de Hendrikschool te Paramaribo hebben aldaar een nieuwen cursus gesticht.

„Dit zal nu“ — schrijft De West — eens niet een cursus zijn, waar de leerlingen worden afgericht voor een examen. En dat is maar goed ook. De heele kolonie kan toch niet onderwijzer worden!

Deze cursus bedoelt meer een opleiding te zijn voor het practische leven. In 't bijzonder is gedacht aan opleiding van jongelieden van den middenstand voor den handel.

Het is zeker gewenscht, om het peil van ontwikkeling van de velen, die in den handel hun toekomst zoeken, hooger op te voeren.

N.V. BERLITZ-SCHOOL Mij.

welbekend bij allen die met verloop in Nederland vertoeven.
Noordeinde alleen 42^B, boven Maison KRUL.
Telefoon 6318.

TALEN: DUITSCH, ENGELSCH, FRANSCH, ITALIAANSCH, SPAANSCH ENZ.

door ontwikkelde leeraren, uit de desbetreffende landen, die eene zuivere uitspraak vrij van dialect bezitten.

Om teleurstellingen te voorkomen, lette men vooral op het juiste adres Noordeinde 42^B, boven maison Krul.

Exploitatie-Maatschappij

PARKEN „GROOT-HAESEBROEK“ en „OUD-WASSENAAR“.

Kantoor: Willem de Zwijgerlaan 3. Tel. Schev. 621.
Bijkantoor: Electriche Centrale, Ingang Oud-Wasse-
naar, Achterweg, Tel. 419.

Wie het geheele jaar door genieten wil van prachtige natuur en heerlijke lucht,
Wie lage belasting wil betalen en toch van het stadsleven wil genieten,
Wie rust verlangt na zijn werk . . . . .

Die bouwt op „OUD-WASSENAAR“ of „GROOT-HAESEBROEK“.

Grond tegen lage prijzen, zuivere zandbodem en drinkwater, electriciteit voor kracht en licht aanwezig.

Als proef kan in het uitstekend ingerichte en verwarmde HOTEL „KASTEEL OUD-WASSENAAR“, dat de geheele winter openblijft tegen billijk tarief pension worden genomen.

Geregeld AUTOMOBIELDIENST met Den Haag.
Inlichtingen ten Kantore der Maatschappij op Oud-Wassenaar of bij de Architecten der Mpij. Z. HOEK en J. TH. WOUTERS, Waldeck-Pyramontkade 133, Den Haag, Telefoon Haag 2608.

Opgericht

1840.

Pianohandel.

Hofleverancier.

Tel. 3689.

Hoofdvertegenwoordiger:

Kastner
AutoPiano's.

Schledmayer.
Ritmüller. Rachals.
Dörner.

ELECTR. PIANO'S „VIRTUOS“.

ABONNEMENTEN OP ONZE NOTEN-ROLLEN-
BIBLIOTHEEK WORDEN DAGELIJKS AFGESLOTEN.

Verhuren van Piano's en Vleugels door 't geheele land.

C. F. VAN DER DOES,

L. Houtstraat 9. Telef. 3689. DEN HAAG.

Frans van Wijk en Zonen,

24 Vlamingstraat,

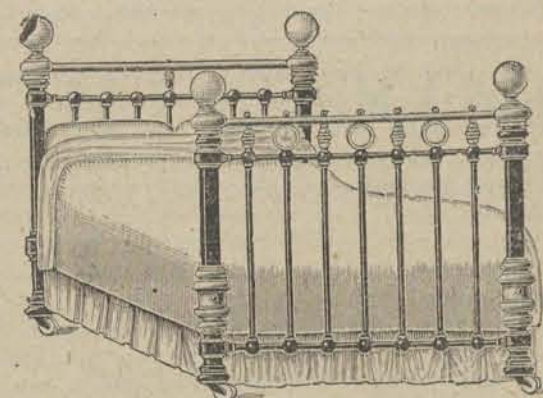
:- DEN HAAG. :-

Huishoudelijke-, Keuken-, Badkamer-
Inrichtingen.

Th. A. A. SIMONIS

34 GROENMARKT — OVER DE —
PRINSESTRAAT.

TELEFOON No. 2535 □ DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN.

— GROOTE KEUZE —

van af het beste tot het eenvoudigste.

MAGAZIJN GESLOTEN VAN HALF EËN TOT TWEE UUR.

Wij stellen ons voor, dat het volgen van een cursus als de heeren Meerdink e. s. willen oprichten, een uitstekende aanbeveling zal zijn om in dienst te treden bij handelshuizen in de kolonie."

Blijkens de aankondiging zal er op den cursus onderwijs worden gegeven in:

1. Nederlandsch, handelscorrespondentie, zuiver schrijven en stellen, kennismaking met bekende dichters en schrijvers, 2 uur i. d. week.
2. Rekenen, handelsrekenen, 2 uur i. d. week.
3. Aardrijkskunde, beginselen wis- en natuurk., aardrijkskunde, handelaardrijksk., 1 uur i. d. week.
4. Natuurkennis, populaire behandeling van het voornaamste uit de Natuurkunde, plant- en dierkunde, 1 uur i. d. week.

WAT DE INLANDER ZEGT.

Verhaal van den plaats gehad hebbenden moord op den controleur van de afdeling Lintau en Boea (gouvernement van de Westkust van Sumatra), J. Bastiaans, op 23 Juni 1908. — In de Sinar Sumatra van 15 December 1910 No. 90 kan men thans een uitvoerig verhaal vinden van de wijze, waarop deze moord heeft plaats gehad.

Daaraan is het navolgende ontleend:

Op bovengenoemden dag, ten ongeveer 4 ure 's namiddags, meldden zich op het Controleurskantoor van Lintau en Boea een vijftal personen aan, afkomstig uit het district Lintau, waaronder een zekeren Abdul Moein galar Machoedin, alias Angkoe Kadli.

Op het bureau waren op dat tijdstip aanwezig de Djaksa, die zich in de veranda van het gebouw ophield, Soetan Saïd, tijdelijk vervangend Larashoofd van Lintau en Boea, en de inl. schrijver Djaäfar galar Radja Nondo.

Op de vraag van den Djaksa aan de binnenkomenden naar de reden van hunne komst, antwoordde Angkoe Kadli, dat hij en de zijnen den controleur wenschten te spreken.

De Djaksa liet daarop de 4 volgelingen naar den grooten weg terugkeeren, doch Angkoe Kadli bleef.

Daarna vroeg de Djaksa nogmaals aan dezen, waarom hij met 4 volgelingen kwam, waarop geantwoord werd, dat men den controleur verlangde te ontmoeten.

Terwijl dit gesprek gaande was, kwam controleur Bastiaans uit zijne woning eveneens op het kantoor en reikte Angkoe Kadli de hand, tevens vragende naar het doel der komst.

Nadat deze verklaard had, dat hij was gekomen om zaken te bespreken, werd hij in het eigenlijke kantoor toegelaten en gevolgd door den Djaksa en de andere bovenvermelde aanwezigen.

De controleur nam op een stoel vóór zijn schrijftafel plaats, terwijl Angkoe Kadli op zijne hurken tegenover den controleur kwam te zitten. De Djaksa bleef rechts van den controleur, terwijl de mantri en de inlandsche schrijver links van dezen stonden.

De controleur herhaalde toen zijne vraag, waarop Angkoe Kadli met krachtige stem verklaarde te zijn gezond door lieden van Loebok-Djantan, die de belastinggelden hadden afgedragen en deze nu terug verlangden, aangezien zij de eenige waren, die de bestuursbevelen hadden opgevolgd, terwijl diezelfde belasting nog niet was voldaan door de bevolking in het gebied van Fort de Koek, Pajacombo, Batoe Sengkar, Padang-Pandjang en Solok.

Controleur Bastiaans gaf toea op welwillende wijze te kennen, dat thans aan alle inlandsche Ned.-Indische onderdanen de verplichting was opgelegd te betalen, en dat voor de bevolking van Loebok-Djantan daarop geen uitzondering kon worden gemaakt. Angkoe Kadli gaf daarop, als zijne meening te kennen, dat de controleur de bevolking had misleid, en dat zodoende de belasting was binnengekomen.

Op steeds minder bescheiden wijze toonde hij zulks aan door te zeggen, dat de controleur, tijdens den aanslag, verklaard had, dat ieder man had te betalen of f 1.10, of f 2.20 of f 2.50, terwijl op het aanslagbiljet die bedragen zóódanig waren gewijzigd, dat zij die f 1.10 zouden hebben te betalen, waren aangeslagen voor f 2.20 en die van f 2.20 voor f 3.60. Om die reden werd het geld dan ook terugverlangd.

De controleur weigerde echter beslist aan dit verzoek te voldoen en verklaarde, dat van het betaalde, noch van de later te storten bedragen, ooit 1 cent zou teruggegeven worden.

Angkoe Kadli verzocht den controleur nog eens over de zaak na te denken en rijpelijk te overwegen in het belang van het volk, in dat van de Regeering, van zichzelf en van de aanwezigen.

Naar aanleiding van dit laatste gezegde, meende de Djaksa, dat de behandeling der zaak eene ver-

keerde richting nam en verzocht hij den controleur om persoonlijk met Angkoe Kadli te mogen spreken.

De djaksa verweet dezen toen, dat hij eene houding aannam tegenover den controleur, die niet passend was, daarbij op het feit wijzende, dat de Ned.-Indische regeering gelijke bescherming verleende aan al hare inlandsche onderdanen, dezen behandelde als eigen kinderen en niet als stiefkinderen, en dat allen, in den vorm van belasting, voor die bescherming moesten betalen.

Angkoe Kadli nam tegenover den Djaksa een nog brutaler houding aan, waarop deze hem gelaste onmiddellijk naar Loebok-Djantan terug te gaan.

Toen deed Angkoe Kadli, alsof hij berouw had, maakte zijne verontschuldiging aan den Djaksa voor de incorrecte wijze, waarop hij hem had toegesproken, en bezegelde dit met een handdruk. Daarna ging hij naar den grooten weg en sloot zich aan bij de 4 volgelingen, die op zijn terugkeer hadden gewacht.

De Djaksa en de andere aanwezigen gingen toen weder in de veranda van het kantoor, terwijl de controleur naar zijne woning terugkeerde.

Van de veranda uit werd echter waargenomen, dat een 50-tal lieden van Loebok-Djantan zich bij Angkoe Kadli aansloten, welk feit de Djaksa dadelijk aan den controleur rapporteerde.

Deze liet de samenshoring eerst op haar beloop, doch toen hij na eenigen tijd op zijne vraag, of de lieden reeds weg waren, een ontkenmend antwoord ontving, gelaste hij aan het waarnemend-larashoofd hen weg te jagen.

Dit hoofd gaf aan het gegeven bevel gehoor, doch de controleur ging persoonlijk, vergezeld van den oppasser Si Kali, ook naar den grooten weg, gevolgd door den Djaksa en den inlandschen schrijver.

Alle samengeschoolde lieden stonden bij hunne komst op, ook Angkoe Kadli, die zich in de nabijheid van den controleur opstelde. De anderen omsingelden geleidelijk den controleur en zijn gevolg.

De Djaksa ging echter achter den controleur staan, toen deze den lieden toesprak, op dezelfde wijze als hij Angkoe Kadli op zijn bureau had gedaan, waarop deze antwoordde, dat hij voor zijn persoon gaarne naar zijn dorp wilde terugkeeren, doch dat zijn volk verkoos te blijven en op de terugbetaling der gestorte gelden bleef aandringen.

De controleur weigerde nogmaals op besliste wijze dit te doen. Daarop gaven eenige lieden op ruwe wijze hun verlangen te kennen.

Toen het 3 maal gegeven bevel aan het volk om terug te keeren naar hun woonplaats niet werd opgevolgd, wilde de controleur met zijn personeel weer huiswaarts gaan, maar een gedeelte van de bende versperde hem den weg en brachten hem eenige steekwonden toe. De Djaksa deed intusschen al het mogelijke om het volk van den controleur af te houden, en werd daarbij zelf ook gewond.

Toen vluchtte de controleur naar het naastbijliggende natte rijstveld, achtervolgd door de mannen, die hem de wonden hadden toegebracht.

Ook de Djaksa spoedde zich in die richting, en zag van een hooger gedeelte van het rijstveld, hoe het volk den controleur achterhaalde en deze ten laatste in een ondiepen vischvijver stortte, waar hij met messteken werd afgemaakt.

Wetende, dat de Djaksa gewond was, vluchtte de overige bende naar het huis van den Pangoeloe Kapala van Pengian, waardoor de Djaksa gelegenheid kreeg om zich naar de controleurswoning te begeven en aan het gezin van den controleur de treurige gebeurtenis mede te deelen.

Een mislukte poging. De Medan Prijaji deelt mede, dat het weekblad „De Maleische Pers”, na het vierde nummer, dat van dit periodiek is uitgekomen, niet meer zal verschijnen, wegens gebrek aan abonnees.

Een Bond van inl. bestuursambtenaren. De Java-bode vestigt de aandacht op een bericht in de Warna Warta, dat men het plan heeft opgevat om een bond op te richten van inlandsche bestuursambtenaren. De ontwerp-statuten zijn reeds ter kennisneming aan alle inlandsche bestuursambtenaren gezonden. In die concept-statuten wordt als doel van den nieuw op te richten bond het volgende aangegeven: Het houden van lezingen en besprekingen in het belang van de ambtenaren, de regeering, het land en de bevolking. Voorts het treffen van maatregelen om eventuele grieven van de inlandsche ambtenaren te doen verdwijnen. Vervolgens is het de bedoeling, dat de leden elkander zóóveel mogelijk zullen helpen. Een en ander natuurlijk binnen de perken van wet en zede.

De vereeniging zal komen te staan onder toezicht van drie „Raden van Toezicht” en wel te Batavia,

P. ABRAHAMSON,

HOFJUWELIER,

VEENESTRAAT 27. SPUISTRAAT 56/58. PRINSESTRAAT 34.
Tel. 2515. Tel. 40. Tel. 2823.

— DEN HAAG. —

INKOOP tot de hoogste waarde van INDISCHE BRILLANTEN, DIAMANTEN, GOUD, ZILVER en PLATINA. TAXATEUR.

D. NIEUWSTRATEN,

gedurende ruim 20 jaren Chef der firma OSKAM,
W. de Withstraat,

heeft geopend

een SIGARENHANDEL,

ZOUTMANSTRAAT 2A,

Hoek W. DE WITHSTRAAT.

Tel. 4057.

Speciale verpakking voor de Tropen.

Haagsche Steenkolen-Maatschappij.

Voorheen J. KEMPS, Hofleverancier.

:- Hoofdkantoor: Z. O. BUITENSINGEL 170. :-
TELEFOON 107.

Filiaal: BEZUIDENHOUT 124.

Levert Brandstoffen van prima kwaliteit.

MEERTENS & VAN HENGEL,

PIET HEINPLEIN 1,

(Halte lijnen 2, 3 en 5). Tel. No. 3218. 's-GRAVENHAGE.

Passage-Bureau. Bespreking voor Passages voor de verschillende Stoomvaartlijnen naar Indië, Amerika, enz.

Inlichtingen worden gratis verstrekt. Belasten zich met Assurantiën en Commissies.

Vertegenwoordigers van het Bureau voor Handel en Reisverkeer Nederlandsch-Indië.

Hoofdkantoor Batavia KONINGSPLEIN! Voor Hotels en Pensions, gelegenheid tot het sluiten van overeenkomsten voor het logeeren van uit Ned.-Indië komenden. Idem Kostkinderen.

NIEUW!

ACTUEEL!

DE GROOTE ILLUSIE

DOOR NORMAN ANGELL

GEAUTORISEERDE UITGAVE VERTAALD ONDER
TOEZICHT VAN DR. L. A. J. BURGERSDIJK JR.

Dit hoogst belangrijke werk vindt zijn oorsprong in een brochure, die het vorig jaar in Engeland het licht zag onder den titel:

„EUROPE'S OPTICAL ILLUSION”.

De belangstelling die deze brochure in Engeland wekte en de aard der besprekingen die zij in het leven riep, had, tot resultaat, dat de schrijver het onderwerp nu veel ruimer en breeder behandelde en daardoor een juist denkbeeld geeft hoe de kansen voor een oorlog tot een minimum gereduceerd worden.

Het is te verwachten, dat er eene meer dan groote belangstelling voor dit boek zal zijn, daar waar in de laatste jaren zooveel worden bezighouden door de gedachte

OORLOG OF VREDE.

Voor allen die in dit onderwerp belangstellen zal dit wel bestudeerd vraagstuk een goed inzicht geven van den tegenwoordigen toestand der groote mogendheden onderling.

Prijs ingenaaid f1.90.

Uitgave van A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS-MIJ., Leiden.

Semarang en Soerabaja. De president van zoon R. van T. moet een Europeaan zijn, de secretaris kan zoowel Europeaan als een Inlander zijn.

WAT DE CHINEES VERTELT.

De jongste Chineesche jaarverwisseling (2461-2462). Onder aanbieding van de gebruikelijke gelukwensen aan lezers en medewerkers van de Ho Po wien het blad thans haar krachtig bestaan dankt, wijst de redactie in haar nummer van 25 Januarij op het feit, dat het blad zijn nogende jaargang is ingetreden en dat zij met zekere voldoening mag terug zien op den arbeid, welken zij heeft kunnen volbrengen.

Het afgelopen jaar, 2461, was h. i. voor den Chineeschen stam, ook in Ned.-Indië, niet ongunstig, zij wijst daarbij op het passenstelsel. Hoewel h. i. nog niet alle moeilijkheden ten deze voor de Ned.-Indische Chineezzen zijn opgeheven, zoo hebben de in het afgelopen jaar gegeven voorschriften toch voordeel gebracht aan hen, wier maatschappelijk bestaan medebrengt, dat zij zich veel van de eene plaats naar de andere moeten bewegen.

Nu de Chinees van Java en Madura, behoudens de uitzonderingen, zich in het algemeen op beide eilanden mag verplaatsen zonder van een reispas te zijn voorzien, is de ijzeren ketting, welke hen aan handen en voeten bond, weggenomen.

De Chineezzen meenen dit te danken te hebben aan den tegenwoordigen Landvoogd, die de voorbereidende maatregelen in daden heeft omgezet. *)

De tegenwoordige Landvoogd staat bekend, zegt de redactie als een bekwaam, beschaafd, vormelijk en Protestantisch-godsdienschtig bestuurder, die regelmatig des Zondags de kerk bezoekt en bewust is van de zware taak, welke op zijne schouders is gelegd. Hij streeft er naar op Christelijke, d. i. rechtvaardige wijze, de belangen van Ned.-Indië te dienen en te bevorderen.

Zij die van meening zijn, dat zulk een oprecht Christelijk optreden zwakheid in zich sluit, vergispen zich ten eenemale. Een voldoende aantal feiten spreekt voor zijne krachtige en oordeelkundige actie die op gelukkige en onpartijdige wijze rekening weet te houden ook met de belangen van de overheerschte rassen.

En waar nog zooveel voor de Chineezzen in Nederlandsch-Indië te doen valt, hoopt het Chineesch element thans, dat, onder leiding van dezen Landvoogd, nog veel nuttigs voor hen tot stand zal worden gebracht en dat in de eerste plaats de bestaande politierol rechtspleging zal worden gewijzigd en verbeterd.

*) De Oostersche vreemdelingen in de Residentie Soerakarta hebben telegrafisch den Gouverneur-Generaal dank betuigd. In de Javasche Courant is het besluit opgenomen van den Resident van Soerakarta, waarin zijn aangegeven de namen der markten waartoe de Oostersche vreemdelingen zich mogen begeven, zonder zich te behoeven voorzien van een reispas. Ook de Resident heeft hiervan op zeer milde wijze gebruik gemaakt.

FEUILLETON.

Oude Sage in een nieuw kled

DOOR M. C. K. v. Z.

Toen vorst l'-Indjilal vele dagen gezworven had in het duistere woud, kwam hij aan een open plek, waar het licht weldadig rondom neerstraalde en een rivier tusschen zijne oevers kabbelde. Hier rustte vorst l'-Indjilal. Met hem waren zijn vrouw en zijn beide zoons.

Het was op het midden van den dag. Fel stond de zon te branden op de aarde. Het grijs van sommige naakte boomstammen aan den rand van het woud was wit, het zware looyer tot elkaar verbonden door lianenslingers was goud, in de glinsterende klei door de rivier aan land geworpen, blikkerde het zilveren plekken. Alles wachtte hier als ademloos in de moordende hitte van den dag, tot het kleine bedehuis op de wrakke palen, bespoeld door het water, wachtte, tot voorbij zou zijn het wreede branden van het licht en de koelere avond hem een geboovige zon brengen, die vroom het uur des gebeds herdenken zou onder zijn laag neerhangend dak.

Vorst l'-Indjilal voelde niet het branden der zon. Het licht was hem welkom, het licht was hem goed. Nog nimmer had hij het begroet als thans.

Als een arme man, als de armste der armen, een nitgestootene, had hij gezworven door het bosch. Zijn voeten hadden getrapt in scherpe dorens, waren over ruwe steenen gegaan, over boomstammen, wier schijvers de wonden openscheurden, hij, wiens voeten den grond vroeger niet raakten, omdat zijn paard hem droeg. En de vorstin was met hem ge-

De Chineesche scholen in Ned.-Indië. — Het streven op deze scholen om het Mandarijn-Chineesch meer ingang te doen vinden, had maar een zeer matig succes. Wel is waar, kon in het afgelopen jaar op geen achteruitgang gewezen worden, zelfs ging het aantal Mandarijn-Chineesch sprekenden eenigszins vooruit, maar, wanneer de Chineesche stam zich krachtig zal ontwikkelen, dan moet de Chineesche school véél meer de belangstelling hebben van de Chineesche ouders; vindt bovengenoemd blad.

De Chineesche school te Nanking. — Deze is — zooals bekend — in samenwerking met de Chineesche regëering in het leven geroepen, met het doel Chineseesche jongelieden uit Ned.-Ind. afkomstig een meer nationale opvoeding te bezorgen. Het aantal leerlingen van Java op die school nam slechts in geringe mate toe. De reden daarvan zoeke men meer in de groote kosten, welke aan zulk een buitenslandsch verblijf verbonden zijn, dan wel in de neiging der Chineesche ouders om hunne zoons bij zich te houden.

Het bestuur der Hak Boe Vereeniging te Soerabaja is daarin geldelijk tegemoet willen komen en heeft voor dat doel almanakken met een premie verkocht. Ook in dit opzicht is het te hopen, dat het jaar 2462 gunstiger resultaten zal opleveren, zegt het blad.

Hollandsch-Chineesche scholen. — Terwijl het aantal Chineseesche scholen in het afgelopen jaar vermeerderde, nam ook het aantal Hollandsch-Chineesche scholen toe. Op deze scholen wordt de Fransche taal onderwezen, terwijl de leerlingen zich kunnen onderwerpen aan het Klein-Ambtenaars-examen.

De Chineezzen zijn voor die maatregelen zeer erkentelijk en vertrouwen, dat de later verkregen meerdere kennis, eenmaal zal leiden tot de gunst, dat hun ook ambtelijke functien zullen worden toevertrouwd.

Het Chineesche Marinefonds. — In deze rubriek werd reeds herhaaldelijk melding gemaakt van dit fonds, opgericht met het doel: gelden te verzamelen ten einde de Chineesche regëering in staat te stellen de Keizerlijke marine op Westerschen voet te organiseren.

Ook werd het denkbeeld geopperd, dat de Ned.-Ind. Chineezzen, door afzondering van een deel hunner inkomsten, een oorlogschip aan de Chineesche regëering zouden aanbieden. De redactie van de Ho Po deed aan deze beweging mede. Het blijkt thans, dat nog geen 1% van het bedrag, waarop gerekend was, is ingekomen. De redactie betreurt dit, omdat het h. i. wijst op een totale afwezigheid van eenstemmigheid en samenwerking van het Chineesche element in Ned.-Indië. Zij hoopt echter, dat het jaar 2462 betere uitkomsten ten deze zal opleveren.

Het Chineesche Parlement. Naar verluidt, zal het in het leven roepen van deze instelling in 't nieuwe jaar ernstig ter hand worden genomen.

gaan, zij, die nimmer in aanraking kwam met de stralen der zon, noch met de aarde, omdat haar geslacht met den Hemel verwant was. Waar zij heen ging droeg een onderdaan haar op den schouder en een andere hield een zonscherm boven haar hoofd. Rank zat zij zoo, hoog verheven, als een kostbaar donker beeld, de voeten ineengestremeld, zoodat de sarong in slepende plooiën neergolfde langs den bronzen arm van haar slaaf en zij zelve de hand boven de oogen, tuurde uit de dunne schaduw van haar zijden patola, die als een lichte wolk haar gestalte omhulde, naar de golvende heuvels van het land — haar land.....!

Nu was zij mede getrokken door het bosch, zij en haar zonen.

Het land was hun land niet meer, en als zij heengegaan waren op den laten dag, toen de zon zonk, had zij hun beider handen in de hare genomen. „Ziet niet om, ziet niet om, in dit land is onze zon ondergegaan, maar elders zal zij weer opgaan!”

Noch Rilongi, noch La-Parappa, hadden omgezien naar het land, waaruit zij verstooten waren, waaruit zij smadelijk waren verdreven; zij waren hun moeder gevolgd. Zij óók hadden geloopen dag en nacht, zij, wier vlugge paarden hen overal plachten heen te voeren, begeleid door die der lantsdragers; zij, de twee jonge prinses, wier komst in het land, waar zij binnetrokken, dadelijk bekend was, door gewapende mannen, die hen vóórginpen om den volke kond te doen, dat zij kwamen, Rilongi en La-Parappa uit het land ten zuiden der bergen.

Zonder dienstknechten, zonder slaven, zonder de twee oude zoogmoeders zelfs, Tjoedaï en Ikambe, waren zij heengegaan op den laten dag als de zon zonk, hadden zij verlaten het groote huis met het oude snijwerk in de wanden, met het 'hooge dak, dat vorstelijk stond aan den kant der rivier, vor-

PEEK & CLOPPENBURG -Wagenstraat 12-14-16 - Spuistraat 13 - DEN HAAG. VERDER IN ALLE STEDEN. □ HEEREN- en KINDERKLEEDING □ □ UITRUSTINGEN □ HOEDEN HEMDEN ONDERGOEDEREN

TE KOOP: Een HUIS, bevattende 7 kamers, met electrische verlichting (annex groote tuin met vruchtboomen), op een der schoonste punten van UBERGEN; aan de eerste halte der Stoomtram, welke in 1912 wordt veranderd in Electriche Tram Nijmegen-richting Cleve. Desverlangd ook gemeubileerd te huur. BRIEVEN onder letter C. V. aan FADDEGON & Co. te AMSTERDAM.

VACANT

LEERSTE ROTTERDAMSCH ROTTERDAM, Oudehavenkade No. 1, Plan C. Hoofdvertegenwoordiging in Nederl.-Indië: De Heeren VAN HEUSDEN en MEES, Kali-Besar, Batavia. Zeer vrijgevege Polisvoorwaarden. VERZEKERING.

BREDA. BOSCHRIJKE OMGEVING. WONINGINRICHTINGEN in huur. Groote Markt 50. P. HEIJMAN.

Nieuw Loterijspel. . . . . f 0.75 Vragen en Antwoordspel. . . . . „ 0.60 Hollandsch Namen-quartet . . . . . „ 0.90 De bekende Besique-spelen in roode étuis, met duidelijke Hollandsche verklaring: 2 pers. f 1.00, 3 pers. f 1.50, 4 pers. f 1.80. Een nieuw Patience-spiel met kaarten voor 1-4 personen in étui f 1.40. ALOM TE BEKOMEN. Uitgever J. J. SLEIJSER, LEIDEN.

ONTWAKING ALGEMEEN MAANDSCHRIFT VOOR LETTEREN, KUNST, SOCIOLOGIE EN WETENSCHAP. ONDER REDACTIE VAN: GEORGES EEKHOUD, JACQUES MESNIL, LOD. BAECKELMANS, ARY DELEN, WILLEM GIJSSELS. OSCAR SIX, GUSTAAF VERMEERSCH. BESTUURDER: SEGHER RABAUW. Uitgave van: „t Kersouwken” te Antwerpen. Administr. voor Holland: Overtoom 442, Amsterdam. Prijs per jaargang van 12 afleveringen f 3.—. Losse afleveringen . . . . . f 0.30. PROSPECTUS en PROEFNUMMERS op aanvraag GRATIS.

De Chineesche regeering zou daardoor het bewijs leveren van haar oprecht streven om den afstand te verminderen, welke nu nog tusschen de Chineesche en de Westersche nationaliteiten bestaat.

Om te beginnen schijnt zij eenige sterke kruisers te hebben besteld in Amerika en heeft zij Engelsche schepen gekocht, zoodat, als de Chineesche financiën niet al te groote teleurstellingen aanbieden, het zich laat aanzien, dat China zich weldra, zoo wel ter zee als te land, krachtiger zal kunnen bewegen.

Bijdragen uit Ned.-Indië ten behoeve van het Marinefonds zouden zeer welkom zijn, herhaalt het blad.

Bestrijding van het opiumgebruik. — De beste maatregel, welke de Chineesche regeering in het afgeleopen jaar heeft kunnen nemen, is zeker wel geweest de strijd, welke zij met kracht en gestrengheid heeft aangebonden tegen het opiumgebruik.

Moge China weldra vele ambtenaren rijk zijn, die meer belang stellen in de behoeften en nooden van het Chineesche volk dan in de opiumpijp, zoo besluit het blad.

De Tentoonstelling te Nanking. Ook dit onderwerp werd herhaaldelijk in deze rubriek ter sprake gebracht. Volgens de meening van vele bezoekers, behoefde deze expositie niet voor een Westersche onder te doen; zij zal dan ook zeker zeer veel bijdragen om het Chineesche volk vooruit te brengen.

Van Vreemde Koloniën.

BRITSCHE KOLONIËN.

Generaal Smuts, minister van binnenl. zaken in de Kaap, heeft in den Volksraad een rede gehouden over de verdediging van Zuid-Afrika, die algemeen zeer de aandacht getrokken heeft. Er is nog geen vast plan aangenomen, maar de noodzakelijkheid wordt erkend om het eigen huis in orde te brengen, alvorens deel te nemen aan eenig rijksplan. Dit is vooral noodig voor mogelijke onrust binnenslands. Maar de zaak is mede van bijzonder belang, in verband met het goud (steenkool?) van Zuid-Afrika en de strategische positie, die het inneemt.

Als grondslag voor de levende strijdkrachten wijst hij de Kaapsche bereden schutters aan, die in vredetijd politiediensten hebben te verrichten, en in oorlogstijd de kern kunnen vormen voor een militaire macht. Ook artillerie is noodig. Van zeer groot gewicht is de kwestie der kustverdediging. De regeering heeft aan het Parlement reeds de middelen gevraagd om de Tafelbaai te versterken, de generaal hoopt deze binnen het jaar zoo sterk te zien als eenige plaats ter wereld (?). De beteekenis van Durban is als steenkolenstation weinig lager te stellen, er is ook een plan voor gereed. Zuid-Afrika moet voor zijn eigen verdediging zorgen, maar de

stelijk te midden der kleinere lagere hutten der bevolking, want de koning had een droom gehad.

Een tortelduif was hun verschenen, het geklep harer vleugels had de lucht vervuld, toen zij over hen heen vloog in breede kringen. Eindelijk had de duif zich neergezet op zijn hand.

„Ge zult al het schaduwrijk geboomte ten Westen van uw huis laten vellen. Dit zal uw geluk zijn en uw geluk is dat van uw land.” Aldus had de vogel Bakkoe gesproken.

Na dezen droom had vorst l'-Indjilal al het schaduwrijk geboomte doen vellen, ondanks de bezweringen der priesters, ondanks de bede van het volk, want die boomen stonden op een heilige plaats, waar een graf was. Vele vleermuizen woonden in hun loover en in hen waren de zielen der voorouders. Vorst l'-Indjilal had volk uit de bergen laten komen om de boomen te vellen, want zijn volk weigerde zulks te doen, en hij meende, dat nu eenmaal het geluk van het land daar van afhing. Waarom was hun anders de duif verschenen? de vogel des geluks? Was hij niet de vorst, die voor het welzijn moest zorgen van allen, wien de Hemelsche boodschap rechtstreeks gezonden was?

Maar toen de schaduwrijke boomen geveld waren, kwam er ziekte over het land en velen stierven.

Toen stond het volk op, en de priesters, en zelfs de slaven en verbanden hun koning. Hij en zijn vrouw en zijn kinderen werden verjaagd en 's avonds toen de zon zinkende was, gingen zij, want het volk wilde hun dood, en toen de zon geheel gezonken was, waren zij ver van hun vorstelijk huis, was zelfs het geruisch van de breede rivier, wier loep zij lang gevolgd hadden, niet meer waarneembaar voor hen, en hieven zich hooge boomen als dreigende schaduwen op in het allengs aanbloeijende maanlicht — dat was het woud, het groote woud, dat hen dreigde te verslinden.

garnizoensartillerie zal nog versterkt moeten blijven door die uit het moederland. De officieren van het te vormen leger moeten blijvers zijn uit Z.-Afrika zelf.

***

Uit Pechawar in Br.-Indië komt het verhaal van een bekende bandiet, Hahim Khan, in Charsuda, die zich in een rotshol had versterkt met 28 volgelingen. Om hem te bemachtigen heeft een troep van 250 man met 2 stukken berggeschut de plek onder vuur genomen. Toen het hoofd en 21 volgelingen gedood waren, gaven de overgeblevenen zich over.

***

De poging, door den Raad van den Vrijstaat gedaan, om een vergelijk te vinden voor de tweetaalskwestie, waartoe een commissie was benoemd, is op een volslagen mislukking uitgelopen. Gener. Hertzog schijnt halsstarrig te houden aan gelijke rechten voor de twee talen bij het onderwijs, bij dien eisch zou de commissie geen aanneembare oplossing gevonden hebben.

***

De bruid van den jongen Engelschen ontdekkingsreiziger, luit. Boyd Alexander, had het zich tot taak gesteld de plek te bezoeken, waar haar verloofde in de nabijheid van het Tschad-meer werd vermoord. Olive MacLeod heeft den stouten tocht volbracht, zonder begeleiding van één blanke. Van de kust van Nigeria zette zij den tocht naar de wildernis van Midden-Afrika in. Zij bereikte de plaats, waar haar bruidegom en diens broeder hun graf hebben gevonden. In Augustus uit Engeland vertrokken, heeft zij zes maanden later het doel harer onderneming bereikt, volgens een telegram uit Taifoni, de uiterste post der telegr. verbinding.

AMERIKA.

Het is zeker ook als een koloniaal belang te melden dat het Huis van afgevaard. en de Senaat der V. Staten een eerste krediet hebben toegestaan van drie miljoen dollars voor den aanleg van verdedigingswerken aan het Panamakanaal. Naar een raming zullen de verdedigingswerken in totaal honderd miljoen dollars kosten! Een poging om het Huis van afgevaardigden een besluit te doen aannemen om te trachten van alle natiën de neutraliteitsverklaring van het kanaal te verkrijgen, mocht geen meerderheid verwerven.

***

Een Amerikaansche expeditie gaat, onder majoor Burnham, naar Oost-Afrika om er groot wild te vangen, dat dan naar de Vereenigde Staten van N. Amerika zal worden overgebracht, om er de vlakten van het Zuid-Westen en de hellingen van het Rotsgebergte, met elanden, waterbokken, klipspringers e.d.m. te bevolken. De regeering zal het jagen op deze diersoorten gedurende vijftien jaren verbieden.

Nu waren zij in het licht, in het gloeiende stralenspattende zonlicht, na de dagen en nachten lange duisternis van het woud.

l'-Indjilal, We-Mono, zijn vrouw, Rilongo en La-Parappa en toen zij rustten aan den oever van het kabbelend water, dat de zonnevonken als diamanten vatte op zijn golven, neerzittende op de grijze steenen, die uitstaken tusschen het hooge gras, lichtelijk aanvoelende de streeling der koele rivier over hun moede voeten, was daar opeens een lokkende roep in de ademlooze stilte.

De roep van den tortelduif.

De roep was zacht, maar doordringend — zij was als een metalen klank in een plaats, waar sinds lang geen geluid weerklonken had — en vorst l'-Indjilal, die, evenals de anderen, zijn oogen gesloten had, omdat groote vermoeidheid hem overmand had, opende die plotseling en zag verschrikt om zich heen.

Wie had daar geroepen?

Was dit niet de stem uit den droom?!

Patotoe! Beschikker van 's menschen lot, laat dezen verleider niet weder tot hem komen! De bakkoe, de onheilbrengende, die hem in den droom geraden had zijn volk tot verderf te zijn, wiens ongelooftwaardige woorden hem uitgestooten hadden van zijn land! die hem en zijn kroost gemaakt had als een boom, wiens bladeren door den wind verstrooid waren, zoodat hij daar stond, naakt, de kale takken naar den Hemel geheven en zelfs den grond aan zijn wortels ontwoeld!

Was het niet de wind geweest, die de takken boven zijn hoofd had aangeraakt, was het niet het ritselen van een blad, dat zijn oor getroffen had, of wellicht de schreeuw van een hert?

Was het niet.....

De roep was het, de roep van den tortelduif! Daar klonk ze weer, luider, doordringender, een

Speciale inrichting tot het vervaardigen van OVERHEMDEN en ONDERGOEDEREN, naar maat of volgens model.

G. Lörcher

DEN HAAG, Hoogstraat 32-32a.

DE BAS & Co.

BANKIERS

NOORDEINDE 64c :: 's-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN.

SAFE-INRICHTING.

GROENEMEYER EN WESSELING

IN EFFECTEN EN ADMINISTRATIËN

TELEGRAM-ADRES:
„GROEWES”.

TELEF. INTERC.:
4248.

TOUSSAINTKADE 32^D .. DEN HAAG

MAISON DROUOT

□ □ DEN HAAG □ □
LANGE HOUTSTRAAT 7 en 2.1. — TELEF. 753.
GROOTSTE INRICHTING
TOT COMPLETE MEUBILEERING
BEHANGERIJ - STOFFEERDERIJ - EIGEN
MEUBELFABRIEK - ANTIQUITEITEN EN
□ □ KUNSTVOORWERPEN. □ □

ONZE KUNST

Geïllustreerd Maandschrift voor Beeldende Kunst.

HOOFDREDACTEUR: DR. P. BUSCHMANN JR.

Inhoud van No. 12, December 1910:

Joh. Cohen Gosschalk: F. Hart Nibbrig. — J. O. Kronig: De schilder Mancadan. — Kunstberichten, uit Antwerpen, Haarlem, Leiden, enz. — Van der Stappen. — Boeken en Tijdschriften.

PLATEN: 1 reproductie van het portret van F. Hart Nibbrig, door Joh. Cohen Gosschalk. — 11 reproducties naar werken van F. Hart Nibbrig. — 4 reproducties naar werken van J. Mancadan.

Omslag- en tekstversiering van G. W. DIJSSELHOF en PROF. ED. PELLENS.

ONZE KUNST verschijnt maandelijks in afleveringen van minstens 50 pagina's tekst en platen, en kost f 12.50 per jaargang.

Van af jaargang 1909 verschijnt een genummerde PRACHT-UITGAVE à f 25.— per jaargang. Nadere inlichtingen verstreken de uitgevers.

VRAAG PROEFNUMMERS.

L. J. VEEN — UITGEVER — AMSTERDAM.

FRANSCH KOLONIËN.

Generaal Lassere, directeur bij het ministerie van koloniën en voorzitter van de commissie voor de toepassing der vliegkunst in de koloniën, heeft den kapitein Gillet een opdracht gegeven, om gegevens te verzamelen over Midden-Afrika, alsmede de grenzen van Tunis en Tripolis, met de bedoeling om vliegtochten over de Sahara te organiseren.

In de debatten over de oorlogsbegroting kwam in den Duitschen Rijksdag het Fransche vreemdenlegioen ter sprake. De minister van oorlog keurde zeer de reclame af, die de Deutsche bladen maken voor dit legioen, waarin vele Duitschers, vooral deserteurs, dienen. Hierin zag hij een onvaderlands-lievende daad. Eenige Fransche bladen, met name le Temps, hebben hierover nogal gevoeligheid getoond, maar daar de recruteering van het legioen niet zoo is, dat zij de sympathie kan hebben van een onbevagen beoordeelaar, is de onrust over de rede van minister Von Heeringen weer geheel be-daard.

De portefeuille van koloniën is in het nieuwe ministerie Monis toevertrouwd aan den oud-kapitein der jagers, den heer Messimy. Deze heeft, als kamerlid en als rapporteur over de begroting van koloniën wel eenige aandacht getrokken, maar veel aanwijzingen van bekwaamheid vermocht hij in deze richting nog niet te geven.

DUITSCH KOLONIËN.

Een geval van amok, maar door een Europeaan bedreven, heeft Kameroen in opschudding gebracht. In een aanval van waanzin, tropenkolder misschien, heeft de secretaris te Bouéa, Kerner, met een revolver het districtshoofd Biernatzky en den secretaris Gniess doodgeschoten, bovendien nog twee Deutsche ambtenaren gewond en zich daarna zelf een kogel door het hoofd gejaagd. De dader, een man van 27 jaar, was eerst 1½ jaar in kolonialen dienst. Uit de berichten is niet op te maken of er ook eenige meer bijzondere aanleiding kan hebben medegewerkt om hem tot deze daad te brengen.

In de nabijheid van Lindi, in Duitsch Oost-Afrika, zijn eenigen tijd geleden merkwaardige opgravingen gedaan van versteeningen. Onder het voorzitterschap van professor Branca en het beschermheerschap van hertog Jan Albert van Mecklenburg is een comité gevormd om de onderzoekingen stelselmatig voort te zetten. Met behulp van het Museum te Berlijn is een expeditie georganiseerd, die reeds een menigte geraamten van antédiluviaansche krokodillen heeft opgegraven van reusachtige afmetingen.

Evenals in onze koloniën door commissiën pogingen gedaan zijn om de grenzen met het Portugee-

sche en het Deutsche gebied beter te regelen, dan het geval was, hebben de Portugeesche en Deutsche regeeringen dit ook gedaan voor de begrenzing van het wederzijdsche gebied Mozambique en O.-Afrika. De twee daartoe aan het werk getogen commissiën hebben de voorstellen ingediend. De nieuwe grens zal loopen van de samenkomst van de Msjinje met de Rovuma, dan volgens een rechte lijn in westelijke richting tot het Nyassa-meer, bij de monding van de Kivindi.

BELGISCHE KOLONIËN.

De propaganda voor Katanga, in het zuiden van het Kongo-gebied, ondervindt thans haar reactie, door berichten van teleurgestelden. De kritiek dreigt nu, zooals het bij onze zuidelijke bureu meer gaat even overdreven te worden als de loftuigen het geweest zijn. Gaven wij reeds een beeld van het-geen Elisabethville is, de schrijver van een brief in een Brusselsch blad lucht zijn hart over zijn onder-vinding, hij noemt den gezondheidstoestand bedroevend, een vliegenplaag is hinderlijk en gevaarlijk, de afwatering, en wat daarmee nauw verband houdt is alleszins onvoldoende. Woningen zijn er niet. Voedingsmiddelen duur en slecht; enz. enz.

Dit bericht staat niet op zichzelf, maar andere organen van de pers meenen er toch niet meer in te zien dan de teleurstelling van personen, die aan de Europeesche toestanden gewoon, met verkeerde verwachtingen naar Katanga zijn getogen, en niet beseffen, wat de arbeid van pioniers in Afrika is.

De koning van België heeft 12.500 fr. bestemd voor de school voor tropische ziekten te Liverpool, speciaal ten behoeve van den arbeid, die daar wordt verricht tot het aanbinden van den strijd tegen de slaapziekte, welke ook in den Kongo zoovele slachtoffers vergt.

Onder leiding van luitenant Huterau is een ethnographische missie naar de Kongo vertrokken, die ongeveer gedurende twee jaren het geheele district van de Uélé moet doorloopen. Zij heeft het N.-O. van de kolonie in alle opzichten wetenschappelijk te verkennen, en is daartoe uitgerust met een groote hoeveelheid instrumenten. Mede heeft zij ethnographische bijdragen voor 't Museum te Tervueren te verzamelen.

INGEZONDEN.

Het ontwerp-militiewet, de zoons van in Indië wonende ouders en de voor den Indischen dienst bestemde jongelui.

In het nummer van 2 Maart van het Kol. Weekbl. komt een artikel voor van den heer D. J. Alberti, dat, al zijn de verdiensten erylant overigens niet te miskennen, eigenlijk op een minder gelukkig tijdstip verschenen is. Tegelijkertijd toch, dat zijn stuk ter

„Wij sterven als wij geen eten hebben, vader”, zeide La-Parappa.

„Het is het eenige wat ons te doen staat, zeide We-Mono kalm geworden. Gij wilt toch ook uw kinderen niet opofferen zooals ge het Uw volk gedaan hebt?”

l'-Indjilaf hief zijn gebogen hoofd op en hij zag naar zijn vrouw en zijn zonen. Het was alsof er iets scheurde in zijn borst, want lang was voor hem die roepende vogel daar zijn leidsman geweest. Heilig was hij hem geweest van kindsbeen af en de vogel Bakkoe was immers een heilige, een Walli. Diep in zijn hart was hij dit voor hem gebleven, zelfs na de wreede ontgoocheling van den droom.

„Wij zullen zijn jongen dooden”, zeide hij somber. „maar niet gij, zeide hij, La-Parappa terugdringend, die in den boom wilde klimmen. „Ik zal het zelf doen.”

En toen l'-Indjilaf den boom naderde was er de stem van den vogel weder, maar alleen hij, l'-Indjilaf, hoorde deze. De stem zeide: „Blijft af van mijn kinderen! beroof mij niet!”

„Hebt ge mij niet beroofd van alles, van mijn land, van mijn volk?” sprak l'Indjilaf.

„Er is nog meer waar ik U van berooven kan, niet Uw volk was alles, niet Uw land. Zie naar Uw vrouw, zie naar Uwe kinderen, van hen kan ik U berooven!”

„Ga, vader, ga, riepen Rilongi en La-Parappa. We zullen een vuur ontsteken, wij sterven van honger, klim dan toch in den boom!”

„Uw kinderen sterven van honger, riep We-Mono wat talmt gij toch!”

Toen krom l'-Indjilaf in den boom en greep in het nest en zijn hand omknelde de jonge gevederde lijfjes... In groote kringen klapwiekte de vogel Bakkoe om het hoofd van den vorst en schreeuwde: „Vloek over U! vloek over Uw zonen!”

(Wordt vervolgd).

Vestigt U in NIJMEGEN!

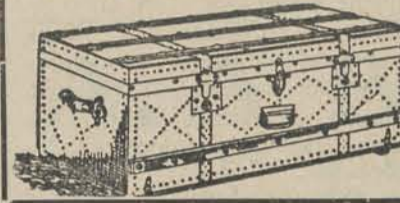
Voor inlichtingen wende men zich aan het SECRETARIAAT van

NIJMEGEN VOORUIT!

M. CROMMELIN, Voorzitter. ALOYS B. JANSEN, Secretaris.

W. POPPINK, :: ::

TELEFOON No. 4485.

Prins Hendrikstraat 141-143, Den Haag. Geheel gepantserde Hutfokers. Voor het bagageruim, 100 cM. lang, 50 cM. breed, 50 cM. hoog, m. bak f 12.50. Voor de hut 100 cM. lang, 50 cM. breed, 36 cM. hoog, m. bak f 11.50. Voor de hutten der nieuwe booten 100 cM. lang, 50 cM. breed, 40 cM. hoog, m. bak f 12.—

N.V. THEOSOFISCHE UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ AMSTELDIJK 79 AMSTERDAM

THEOSOPHIA Theosofisch Maandblad onder redactie van Dr. J. W. BOISSEVAIN en E. WINDUST. - 19e Jaargang Per jaargang van 12 afl. fr. p. p. binnenland f 5.— Losse afleveringen " " " " 0.70

NIEUW VERSCHENEN WERKEN:

- Dr. R. STEINER, Het Occultisme in korte trekken . . . . . ing. f 2.75
D. VAN HINLOOPEN LABBERTON, Bhagavad-Gita transcriptie (Sanskrit-tekst) 1.50
A. BESANT, De opvoeding in het Licht der Theosofie 0.15
Dr. R. STEINER, De opvoeding van het Kind 0.50
ALAN LEO, Astrologie voor Iedereen 0.75
A. E. THERENS, Leerboek der Astrologie . . . . . 5.—

— Verkrijgbaar bij alle solide Boekhandelaren. —

RIPPEN

PIANOHANDEL

PIET HEINSTRAT 42

ELANDSTR. 17 TEL. 4683

VERHUREN STEMMEN

DEN HAAG.

TE KOOP, door onverwachte omstandigheden, een ruim, geriefelijk HUIS op goeden stand (BEZUIDENHOUT).

Brieven onder letter A aan „LUCTOR ET EMERGO”, Amalia v. Solmsstraat.

OPRUIMING.

J. JANSEN,

KEPPLERSTRAAT 115.

bij de Regentesselaan.

Telefoon No. 2723.

- Karpetten.
Linoleums.
Tafelkleeden.
Linnen loopers.
Matten.
Zeilen.
Vitrages.
Wollen loopers.
Divandekken.

2e hands MEUBELEN.

Magazijn geopend 's m. 8—'s av. 10 uur.

In- en Verkoop

van geheele en gedeelten van INBOEDEL'S.

Behangerij, Stoffeerdery en Beddenmakerij.

perse ging, is het ontwerp-militiewet van minister Colijn wereldkundig geworden; toen het stuk verscheen had dit ontwerp aan hen, die de inzichten van den heer Alberti deelen, dus reeds de blijde boodschap gebracht, dat ook de minister er genoeg voor voelt, om ze in de voorgestelde wet tot hun recht te doen komen. Aan dezen staatsman is er dus hulde voor te brengen, dat hij, in het eerste van hem uitgaande stuk, waarbij de gelegenheid hiertoe bestond, dadelijk getoond heeft ook als minister van oorlog de belangen van de koloniën in acht te nemen.

Vrijdom van militieplicht wordt o.a. (art. 13) gegeven aan hem, die blijkt in de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen woonplaats te hebben, mits dit niet zij ter zake van krijgsdienst, en aan hem, wiens vader of moeder blijkt in de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen woonplaats te hebben.

Bovendien wordt (art. 21), vrijstelling van dienst bij de militie verleend in verschillende bepaald aangewezen en in bijzondere gevallen, en brengt art. 33 onder die bijzondere gevallen ook dit: „dat de dienst van den Staat in de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen of de opleiding tot dien dienst vorderen, dat de loteling niet door den dienst bij de militie aan zijne bestemming wordt onttrokken.” Deze maatregel acht ik van groot belang ook voor a.s. Indische ambtenaren, wier ouders in Nederland wonen.

Wie zich de moeite getroost om de motiveering van de voorgestelde maatregelen te lezen in de memorie van toelichting, zal getroffen worden door de wijze, waarop de minister in het algemeen de argumenten van den heer Alberti heeft mede gevoeld, al geeft hij in 'teene opzicht wat minder, in 'andere wat meer dan deze bepleit heeft.

Heeft het artikel in ons weekblad al geen invloed meer kunnen hebben — en ook geen invloed meer behoeven uit te oefenen op de opvatting van den minister van oorlog, het kan nog ten goede werken op de verdere behandeling, als bewijs, hoe het nu ahangig gemaakte ontwerp inderdaad ook den wensch van anderen vertolkt. In zoover is het dan nog niet te laat gekomen. G. NYPELS.

CIVIELE GEZAGHEBBERS.

Waar het desbetreffende bericht in de Indische bladen (zie „Uit de Oost-Indische Mail”) weer de aandacht vestigt op eene gaping in de bestuursorganisatie, daar mag het wel verwondering wekken, dat gedurende al de jaren, dat deze betrekking aangeboden wordt, en gedurende even zoovele jaren ervaringen op dat gebied zijn opgedaan, de ervaringen blijkbaar nog niet genoeg geleerd hebben aan de Regeering, om er een eenigszins aanlokkelijke betrekking van te maken. Want nog steeds geldt dezelfde vraag in 1908 ook in het Ind. Mil. Tijdschrift geuit: „Wat zijn de vooruitzichten?”

400 gld. en 50 gld. huishuur en 50 gld. reiskosten is niet veel, als *bâton de maréchal*.

Hoe zal de opklimming geschieden, periodiek of na gebleken bekwaamheden? Welke eischen zijn daarvoor en wie zal die beoordeelen? Welke rechten zullen er zijn op pensioen, op verloven! — op geneeskundige behandeling, m. a. w. „Hoe is de positie geregeld?” En dan gelooven we, dat het publiek van den tegenwoordigen tijd wat meer klaarheid zal eischen, dan de vage vooruitzichten voor een werkkring, waarbij het uiterste zal geveerd worden, in de uiterste hoeken, ver van alles af, wat het leven weer eens kon veraangenamen en met geen uitzicht op betere plaatsen. Want zoodra een onderafdeling van eenig belang wordt op 't gebied van bestuur en rechtspraak, moet de gestudeerde ambtenaar komen. Men heeft bij B.B. iets willen maken als de onderluitenant bij het leger, doch vergeten, dat er een hoogere stimulans noodig is om jongelui, voor dit, een sterk karakter en een hoog moreel eischend werk in de eenzaamheid en in voortdurende ondergeschiktheid op te wekken. We vreezen, dat ook deze poging niet veel zal baten. Tal van officieren, die in de jaren '08 en '09 tijdelijk overgingen, zijn teruggekeerd, teleurgesteld in hunne verwachtingen en vooruitzichten; en daar was goede bibit onder, al noemde een hooggeplaatst ambtenaar bij B.B. ze ook spottender wijs: „schipbreukelingen”.

Eerst als de vooruitzichten zoodanig worden, dat de ijverige man kan opklimmen tot een traktement van bijv. 600 gld., na periodieke verhoogingen, vastgesteld bij Kon. Besluit, zoodat er een levensdoel in kan worden gevonden, dan kan dit instituut misschien wat opleveren.

Is het de bedoeling om de mannen niet al te lang voor dit werk te hebben, bijv. slechts een 10 à 12 jaren, om steeds jonge en verse krachten in

dienst te hebben, waar zoo ontzettend veel van het lichaam en de geest geveerd wordt? Goed, doch wat dan? — Een vraag, die ook wij niet kunnen beantwoorden. En toch kan door dit instituut de positie der bestuursambtenaren afdoende verbeterd worden, omdat het korps kleiner zal worden en dus de kans op promotie beter en vlugger.

Zeker, de stof zal minder worden, maar de eischen kunnen ook misschien nog wel wat worden verhoogd. Dit raakt evenwel een ander onderwerp.

Belangwekkend zou ons een onderzoek lijken bij alle gewezen civiele gezaghebbers naar de redenen, waarom zij niet bij dien dienst zijn gebleven. Daarin moet toch in de eerste plaats een uitweg naar verbetering worden gevonden. K.

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

De aanleg van Staatsspoorwegen in Zuid-Sumatra.

Een zeer belangrijk rapport omtrent den aanleg van staatsspoorwegen in Zuid-Sumatra, van Telok Betong naar Palembang, met een zijtak van Prabemoelih naar Moeara Enim, is verschenen.

Het eerste deel van het verslag (het tweede is nog niet afgedrukt) omvat een geschiedkundig overzicht, in drie tijdperken verdeeld, de administratieve in-deeling en eenige aanteekeningen betreffende belasting, heerenkomsten, rechtspraak en godsdienst, een beknopt topografisch overzicht en daarbij aansluitende beschouwingen ten aanzien van de door de aan te leggen spoorwegen te volgen richtingen, den hedendaagschen economischen toestand, verdeeld in bevolking, landbouw, boschproducten, veestapel, europeeschen landbouw en mijnindustrie, verkeerswegen, post en telegrafie, den inlandischen handel in de binnenlanden, den handel over zee, den spoorwegaanleg in Zuid-Sumatra in verband met den hedendaagschen economischen toestand en de verwachtingen in de toekomst en ten slotte het voorontwerp voor een spoorweg Telok Betong—Palembang, met zijtak Prabemoelih—Moeara Enim.

Het tweede deel zal bevatten de bijlagen, het werkplan, gedetailleerde raming van kosten, statistieke gegevens en kaarten.

In een soort voorwoord, voorafgaande aan het eigenlijke geschiedkundig overzicht, zegt de samensteller, de heer Richter:

„In de wordings- en ontwikkelings-geschiedenis van het tot cultuur brengen van geheel of grootendeels nog onontgonnen landstroken herhalen zich bepaalde verschijnselen telkens opnieuw, en nage-noeg overal ter wereld op gelijke wijze, zoodra de menschelijke ondernemingsgeest de hand legt op nieuwe gebieden, wier natuurlijke bronnen nog van geregelde ontwikkeling uitgesloten waren.

Op eenmaal verdwijnt het stadium, waarin nog niets was. De eeuwenlange achterlijkheid der schaarsche inheemsche bevolking, mitsgaders die van haar primitieven landbouw, beide schijnbaar tot stilstand gekomen, worden niet zelden in zulk een landstreek eensklaps door de plotseling gewekte belangstelling der meer beschaafde wereld uit den sluimer gewekt. „Een geest van ondernemen en durven pleegt zich alsdan te ontwikkelen, terwijl intusschen groot-kapitaal met intellect zich vereenigen om de grondslagen te leggen tot het productief maken van zoodanige landstroken.

Niet zelden geschiedt dit laatste in den beginne — meestal een tijdperk van speculatie — met koortachtigen ijver om evenwel geleidelijk over te gaan in een op gezond streven gebaseerden ontwikkelingsgang.

Aldus was en is het ook gesteld ten aanzien van de rijke en vruchtbare, thans nog weinig gesultiveerde hoog- en laaglanden van Zuid-Sumatra, welken, indien de voorleekenen hier niet bedriegen, een gelijk lot zal beschoren zijn.”

Het van tal van kaarten en photo's voorzien werk is gedrukt op de Landsdrukkerij te Batavia.

Neerlands Indië.

Bij Elsevier te Amsterdam is de 4e afl. van Neerlands-Indië verschenen, evenals de vorige drie, fraai geïllustreerd. Daarin is opgenomen het slot van Maurits Wagenvoort's „Zoeklichten over Insulinde”: voorts een opstel van Prof. Dr. H. Kern, getiteld: Rassen en talen in den Archipel, en van den heer T. J. Bezemer over: „Maatschappelijke toestanden en instellingen, zeden en gewoonten.”

Van West en Oost.

Deze titel kiest Mr. C. Th. van Deventer in het Maart-nummer van „De Gids” voor eene bespreking van een tweetal geschriften, uitgegeven naar aanleiding van de jongste Brusselsche Tentoonstelling. Voor het eerste: Gegevens, betreffende Suriname, verzameld door de Nederlandsche sub-commissie voor Suriname, heeft Mr. v. D. niets dan lof, en noemt

HOTEL VAN ZEBEN - CAFÉ-RESTAURANT,

Wagenstraat 44, TEL. 411. DEN HAAG.

LOGIES met ONTBIJT vanaf f1.50, PLAT DU JOUR van 12-2 uur à f0.50, DINERS vanaf f0.80 en hooger van 4½-7½ uur. Restaurant à la Carte gedurende den geheelen dag.

Aanbevelend, v. ZEBEN.

Magazijn van HEERENHOEDEN en PELTERIJEN. EDUARD PELGER,

PRINSESTRAAT 35, - 's-GRAVENHAGE.
— TELEPHOON 3902. —

A. SCHARENBERG, HOFLEVERANCIER.

NIEUWZILVER- EN NIKKELWERKEN
HUISHOUELIJK LUXE

TELEPH. INTERC. 2443.

HOOGSTRAAT 15, - 's-GRAVENHAGE.

NEDERLANDSCHE VEGETARIËRSBOND.

Secretariaat, Brochurenhandel en Vegetarisch Bureau:

HEEMRAADSIJNDEL 217B :: ROTTERDAM,

waar alle inlichtingen over Vegetarisme, den Bond en zijn streven gaarne worden verstrekt en alle drukwerken te verkrijgen zijn.

LIJSTEN VAN BOEKEN, GRATIS.

Leest het maandelijksch orgaan „VEGETARISCHE BODE”

onder redactie van FELIX ORTT; abonnementsprijs f2.— p. jaar.

Bekroond propagandageschrift, franco per post f0.06. — ORTT, Brieven over gezondheid, franco per post f0.12. — DR. ANNA KINGSFORD, Ware voeding, franco per post f0.80. — Vegetarisme een economische noodzakelijkheid, franco per post f0.94. —

KOOKBOEKEN franco per post f0.17 en f0.95.

Vraagt voedingsmiddelen gesteld onder toezicht van den Nederlandschen Vegetariërsbond. — Dit geeft afdoende waarborg.

VERKOOPHUIS

— GROOT —
HERTOGINNELAAN 103 DEN HAAG
Tramhalte lijn 3 :: VALERIUSSTRAAT.

Eenig adres voor hen die zich goed en voordelig van nieuwe of TWEEDEHANDS-MEUBELEN willen voorzien.

DAGELIJKS (ook des Zondags) GEOPEND
van 10—4 uur.

AFFIRMATIE

(LIJNEN EENER LEVENSBESCHOUWING)

DOOR G. KAPTEIJN-MUIJSKEN.

PRIJS f 2.90. IN ELKEN BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR.

„Een boek van karakter en van idealisme; een grondtrek er van is de oprechtheid. Het is een bezielend en geestrijk pleidooi voor de erkenning onzer geestelijke waarden, voor den geestelijken levensinhoud, waarvan het heil verwacht.”

[Dr. J. D. BIERENS DE HAAN, in het „Tijdschrift voor Wijsbegeerte” van Juni 1908.

„Een boek dat licht brengt... dat een wonder voor ons verrichtte, een aangrijpend boek. Van uit het hooge standpunt, dat de schrijfster van „AFFIRMATIE” ons aanwijst, zien we alle draden, die de menschen spinnen, om daarlangs het hoogste te bereiken, ten slotte uitloopen in één richting.” MARGARETHA MEIJBOOM, in „De Vrouw” van 25 Juli 1908.

„Het woord lag mij op de lippen: „Affirmatie, Affirmatie, ja, erkenning, bevestiging des levens. Goddank, het woord heeft geklonken: „Affirmatie”. Ik hoor het als een felle triomphante tegenspraak! Ik hoor het als een trompetstoot, ver klinkend in de serene kalmte van een helderen dag.” JOS. VAN VEEN, in „Recht door Zee” van September 1908.

„Een enkele maal gebeurt het, dat er plotseling een mooi woord, een tekenende uitdrukking wordt gevonden, die een menigte verschijnselen, welke een gemeenschappelijk kenmerk bezitten, samen-vat. Zoo heeft Mevr. KAPTEIJN-MUIJSKEN in een merkwaardig boek, waarop ik in verband met eenige andere werken terugkom, het woord „AFFIRMATIE” gebruikt, daarmee een naam gevende aan het zichtbaar streven, om overal weer regels op te stellen voor ons leven en vaste vormen te vinden voor onze waardebevestigingen... Er wordt gestreefd naar bevestiging en binding.” R. CASIMIR, „De Ploeg”, Oktober 1909.

Uitgave van SCHELTEMA & HOLEKEMA's Boekhandel te Amsterdam.

het o.a.: „inderdaad een aanwinst voor onze koloniale literatuur, zoo arm aan samenvattende werken van bescheiden omvang, zoo arm bovendien aan eenigszins een denkbeeld van het geheel gevende geschriften over Suriname.”

Het tweede is D. van Hinloopen Labberton's geïllustreerd handboek van Insulinde, een werk, dat in de eerste plaats bestemd was te dienen als gids der bezoekers van genoemde tentoonstelling, doch eerst na de sluiting verscheen. In 't algemeen prijst Mr. v. D. ook deze uitgave, waarin natuurlijk enkele (soms hinderlijke) feiten voorkomen, doch die bij een volgende uitgave (de geheele opslag is reeds van de hand gezet en de uitgevers nemen zich voor een tweede editie het licht te doen zien) gemakkelijk zijn te herstellen. Doch Mr. v. D. heeft ernstige bezwaren tegen den geest, die een groot deel van het werk doordringt, „tegen de opvatting, die de „redacteur” van dezen „synthetischen catalogus” van zijn taak blijkt te hebben gehad.” Hij heeft daarbij speciaal op het oog een vooral in het eerste hoofdstuk, maar ook in de latere af en toe sterk sprekende neiging om van verschillende deelen van den beschreven „economischen staat van den N.-I. Archipel” voorstellingen te geven, die zeker niet strooken met de „gegevens van de regeeringsbureaux” en waarmede de medewerkers aan het werk niet zullen instemmen, maar die haar ontstaan danken aan zeer bijzondere en persoonlijke opvattingen van den „compiler en redacteur.”

Deze zeer bijzondere en persoonlijke opvattingen hebben betrekking op de levens- en wereldbeschouwing der Inlanders. Door zich te veel over te geven aan eigen subjectieve meeningen heeft de heer v. H. L. zijn werk groote schade gedaan, volgens Mr. v. D.; „immers, zich laten verleiden tot tal van uitingen, die in een officieele, met aanzienlijke subsidiën uit publieke fondsen gesteunde uitgave allerminst op haar plaats zijn te achten.” Voorts wijst Mr. v. D. op stijlsoordigheden, overdreven purisme op het gebied van de indonesische taalstudie, de vreemde groepeerings der illustraties (de plaatsing in al. tusschen den tekst, welke op die illustraties in 't geheel geen betrekking heeft), enz.

Ook Dr. E. B. Kielstra wijdt aan dit werk van den heer v. H. L. eene bespreking in „Onze Eeuw” van Maart, wijst op eenige hinderlijke fouten, en hoopt, dat den bewerker van den tweeden druk de noodige tijd zal worden gelaten, „om alles nog eens nauwgezet te overwegen.”

Ten slotte is het Nr. van 3 Febr. jl. van „De Banier” eveneens slecht te spreken over enkele gedeelten van des heeren v. H. L.'s boek. Volgens de recensie, getiteld „Een mooi boek met leelijke vlekken”, heeft de schrijver, „o.m. bekend als volbloed filosoof”, zich niet ontzien al zijn afkeer van het Christendom, en voornamelijk van het Protestantische Christendom, ten toon te stellen en „op vaak ergerlijke wijze lucht te geven aan zijn bewondering voor Animisme en Boeddhisme.” Deze bespreking eindigt: „Gelukkig, dat het nieuwe werk over Indië, dat onder leiding van den heer Colijn uitgegeven wordt, zonder eenigen twijfel op hooger peil zal staan dan het Handboek van den heer Labberton.”

De Indische Gids.

De Maart-af. opent met een artikel van den oud-resident J. F. H. Schultz van Vlissingen over „De instandhouding der bosschen op de Buitenbezittingen.” Volgens den schr. wordt het hoog tijd, dat een einde wordt gemaakt aan de roekeloze uitroeiing der bosschen door de inheemsche bevolking (vooral op Sumatra), en dat kan alleen, wanneer deze, zoo spoedig mogelijk onder beheer van het Boschwezen worden gesteld, teneinde voor de instandhouding daarvan het noodige te kunnen doen in afwachting, dat ook daar tot exploratie en exploitatie kan worden overgegaan.

Onder het opschrift: „Het Inlandsche rechtswezen op Java en Madoera” bespreekt Mr. A. van Genneep de onlangs verschenen „Adatrechtbundel II”, handelend over het adatrecht op Java en Madoera. Op welke wijze Mr. v. G. dit werk der Adatcommissie aan critiek onderwerpt, behoeft niet te worden uiteengezet, als men zich zijn lezing herinnert over deze aangelegenheid in een eenige maanden geleden gehouden vergadering van het Indisch Genootschap.

Dr. J. H. F. Kohlbrugge schrijft, naar aanleiding van het in het „Archief voor de Suikerindustrie” gepubliceerde „Programma”, over „Vaststelling van den grondhuurprijs op Java, speciaal met het oog op de suikercultuur.” Dr. K. beveelt dit programma ieder belangstellende ten zeerste te lezen en zegt, wanneer dit twee jaren vroeger was verschenen, hij zich de moeite had kunnen besparen, besteed aan de samenstelling zijner brochure: „Is grondverhuur aan suikerfabrieken een zegen

of een vloek voor den Javaan”; waaraan dezerzijds niets behoeft te worden toegevoegd.

Raden Mas Noto Soeroto artikel verder over „Hooger onderwijs in het Javaansch in Indië.” Afgezien van de vraag, of het mogelijk en wenschelijk is tot het stichten van een Indische Universiteit over te gaan, is de schr. van oordeel, dat de ontwikkelde elementen der Inlandsche bevolking op dit oogenblik hooger onderwijs noodig hebben. Om deze reden juicht hij het sympathieke plan van Mr. van Deventer toe „tot stichting van een fonds, waaruit de middelen geput kunnen worden om Javaansche jongelieden van goeden aanleg de studie aan Europeesche hoogeschoolen mogelijk te maken.”

In afwachting van een en ander, meent de schr. dat men alvast een begin zou kunnen maken „met een soort onderwijs, althans gedeeltelijk hooger onderwijs, in Indië”, waarmede hij bedoelt een leerstoel te doen openen voor de studie van oud en modern Javaansch en daaraan nauwverwante vakken. De ons toegestane plaatsruimte is een beletsel om R. M. Noto Soeroto te volgen in dit door hem aangegeven en in den breede uitgewerkte denkbeeld.

Van de overige bijdragen, die dit interessant no. van „De Indische Gids” bevat, noemen wij: De approviandeering van het Indische leger tegenover den Inlandschen vijand van 1840—1865, door W. C. Nieuwenhuyzen (vervolg). — Een lezenswaardig opstel getiteld: Huwelijk en concubinaat. Herinneringen van een assistentsvrouw. — Voorts de gewone periodieke rubrieken: Varia. — Maandelijksche revue van brochures, enz. door J. E. de M. — Koloniale literatuur. — Wetenschap en industrie. — Maandelijksche bibliographie voor Oost- en West-Indië, door W. C. Muller.

Vragen des Tijds.

De heer O. Deggeller, arts, wijdt eene beschouwing in het Maartnummer van de Vragen des Tijds over „Cholera-bestrijding in Ned.-Indië”. Als de schr. met verschillende bewijzen heeft aangetoond, welke succesvolle maatregelen in Europa van overheidsweg tegen drijvende epidemieën worden genomen in de latere jaren, wendt hij zijn blik naar Indië en constateert, dat het diep treurig is te bespeuren, hoe daar „waar de hygiënische misstanden een krachtiger optreden tegen de cholera noodzakelijk maken, zoo laks, zoo onverantwoordelijk onverschillig door het gouvernement wordt opgetreden.” Wat baat het, zegt hij, of alle doktoren aandringen op maatregelen als die toch niet uitgevoerd worden? Begrijpt dan onze Regeering nog steeds niet, welke groote schade door epidemieën als in 1901—02 en 1909—10 onze bezittingen hebben geteisterd, wordt veroorzaakt? Honderd duizenden * nijvere inwoners worden in ruim een jaar tijds weggesleept, handel en nijverheid kwijnen door besmetverklaring der havensteden, binnenlandsche handel en verkeer staan stil door angst en vrees van de bevolking voor besmetting.

De schr. hoopt ten slotte, dat de jaren van rust die steeds op een epidemie volgen, thans gebruikt zullen worden om maatregelen te treffen, waardoor een volgende epidemie tijdig en krachtig onderdrukt zal worden; behalve zorg voor de algemeene volksgezondheid is het de plicht van het gouvernement te zorgen voor snelle herkenning en isolering van de eerste cholera-gevallen.

Weekblad voor Indië.

Inhoud van No. 41. Een algemeen informatiebureau voor de tropische cultures, door M. v. Geuns. — Boekenvlucht, door F. Smit Kleine (slot). — Mr. A. J. Sloot met portret. — De grensregeling van Nieuw-Guinea (met foto's), door V. d. L. — Zedeloos Indië, door Sinjo, met Naschrift van Oloei. — Langs de Evenaar: 33 maanden op Ceram. — Voorts het vervolg van eenige schetsen: een Bijblad voor dames en een voor Sportnieuws.

De Indische Mercur.

No. 9 bevat de volgende bijdragen: Het opmeten der Para-rubberboomen, door dr. A. H. Berkhout. — Vezelcongees te Soerabaja. Litteratuurberichten. — De krullotenziekte in een wild groeiende cacao-soort, door dr. H. M. Quanjer. — Vergadering van de Rubberplanters-vereniging te Bandoeng op 17 Januari 1911. — Djokjasche Landhuurdersvereniging. — Waarde van in- en uitvoer in N-Indië over 1900. — Tinwinning op Banka. — Kultuurberichten Klachten over de kwaliteit van de Javacoprah. — Eenige opmerkingen betreffende den handel in Palembang-katoen. — Kleine mededeelingen (Verbetering van den veestapel op Java. — Scheepsbouw in Ned.-Indië, enz.). — Financiële berichten en verslagen en de overige wekelijksche berichten.

* Volgens officieele opgaven overleden in 1902, 40,000 personen. In 1901 is dit cijfer minstens even groot geweest. Het juiste cijfer is belangrijk hooger, daar vele gevallen niet aangegeven worden en de sterfelijst niet „kooft” wordt ingevuld.

EVERSEN & Co.

Tasmanstraat 142—148.

Telefoon 1854. DEN HAAG.

STALHOUDERIJ.

Levering van maand-Équipages.

A. A. BOLT

CONFISEUR & PATISSIER

HOFLEVERANCIER

BANKAstraat 4f, 4c, 4d, 4e

's-GRAVENHAGE

ECHTE INDISCHE SPEKKOEK

OOK VERKRIJGBAAR IN „BOEATAN” HEULSTRAAT 19

Goosen & Swagerman.

DEN HAAG Boekhorststr. 149.

DEN BOSCH, Vughtstr. 17.

VLEUGELS, PIANO'S, INGEBOUWDE PIANO'S ORGELS.

VERHUUR-

PIANO'S van f 5.— p.m. off 50.— p.j. af.

VLEUGELS van f 8.— p.m. off 80.— p.j. af.

SPECIALE INRICHTING VOOR HET GEREEDMAKEN VOOR DE TROPEN.

Een flinke knevel

binnen 4 weken door gebruik van ééne dosis v. onze beroemde Kruidenbalsem.

Geheel nieuwe methode. Volkomen garantie. Geen succes, geld terug.

Ook uitstekend tegen kale vlekken en haaruitval.

Zending franco (geheim verpakt), na ontvangst van postwissel à f 0.75 (ook postz.), remb. f 0.90.

Bestelt ééne doos en de uitwerking zal u verbazen. Indien na gebruik het succes nog niet geheel bereikt is, dan leveren wij den Kruidenbalsem verder geheel gratis, totdat het succes volkomen verkregen is.

CHEM. LABORATORIUM „HOL ANDIR”, v.d. Duijnstraat 10, Rotterdam.

B. DERKSEN

Brood- en Beschuitfabriek

„De Oude Vette Hen”

bij het Raadhuis Den Haag Tel. 2480.

Geregelde bezorging door alle wijken van Den Haag, Scheveningen en Rijswijk.

LUNCHROOM.

AFTERNOON-TEA.

Tenslotte zij de aandacht gevestigd op de volgende publicatiën, op eenige waarvan, zoo mogelijk, in een volgend overzicht wordt teruggekomen.

De **theecultuur** in de Preanger Regentschappen inzonderheid van de Indische bevolking. Uitgegeven door het Departement van Landbouw in Ned.-Indië. Buitenzorg, Drukkerij van het Departement.

Algemeen Verslag van het Europeesch middelbaar en lager onderwijs in Ned.-Indië over 1909. Batavia Landsdrukkerij.

Van Java's tempelschoonheden, door J. Brandenburg Jr. (Buiten, 25 Febr. en 4 Maart 1911). Met afbeeldingen.

Feesten bij de Atjehers, door P. A. F. Blom. (Eigen Haard, 4 Maart, 1911). Met afbeeldingen.

Christelijke onderwijzers bij het Gouvernements-onderwijs in Ned.-Indië, door D. Bakker. — Wat de missionaire arts heeft te vermijden, door H. S. Pruijs. — Handel en nijverheid in dienst der zending, door J. S. Dienske. (De Macedoniër, Maart 1911).

Een en ander over onze koloniale tentoonstelling te Brussel, door Mr. C. Th. van Deventer (Vereeniging „Moederland en Koloniën”. 1911. No. II).

Leeszaal HEULSTRAAT 17. DEN HAAG.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, welke dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 9 uur tot 6 uur 's namiddags.

De Planter, Onze West, Sumatrapost, Sumatrabode, Javabode, Bataviaasch Nieuwsblad, De Padanger, De Sumatra Courant, De Surinamer Courant, Soerabajasch Handelsblad, Nieuwe Soer. Crt., Deli Courant, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, Het Witte Kruis blad, 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften.

Verscheidene periodieken, waaronder:

Hou en trou, Vrede door recht, De stem van Indië, Tijdschrift voor economische geographie, Indologenblad, De Banier, Neerlandia, Jong-Indië, De Boodschapper, Revue économique, Indische gids, Weekblad voor den handeldrijvenden en industriëelen middenstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Sociaal Weekblad, Ned. Zendingbode, Maandbericht van het Ned. Zending-genootschap, Indisch genootschap, Weekblad voor Indië, en Dames Weekblad, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und Belgien.

En tal van andere brochures, jaarverslagen, enz.

Vervolg opgave van bladen en tijdschriften welke nieuw ter lezing zijn gelegd in de Leeszaal, Laan v. Meerdervoort 195, Den Haag, die dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 10 uur vóór- tot 6 uur namiddags.

De Sumatrapost t/m 10 Februari '11;
Het Bat. Nieuwsblad, t/m 8 idem;
De Locomotief t/m 7 idem;
De Sumatrabode t/m 9 idem;
Tjahaja Sumatra t/m 9 idem;
Ned.-Ind. Effectenblad no. 10;
De Ind. Mercur no. 10;
De Banier no. 5;
Handelsberichten v/h Min. v. Landbouw;
Kort Verslag Verg. Tweede Kamer S.-G.;
De Indische Gids, Maart-Afl.;
Moederland en Koloniën, Afl. II;
Regeeringsalmanak Ned.-Oost-Indië 1911;
Gids voor Repatriëerenden;
Bandera Wolanda no. 73;
Handels Revue no. 4;

MEDEDEELINGEN.

Van het Dag. Bestuur der Vereeniging:

De maandelijksche samenkomst van het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging en de Redactie-Commissie van Het Koloniaal Weekblad zal plaats hebben op Donderdag den 16den Maart 1911, 's avonds ten 8½ ure, in *Bobatan*, Heulstraat 19, den Haag.

Alle belangstellenden zijn welkom.

Van de Afdeling Apeldoorn:

Verslag over het jaar 1910.

Gedurende het jaar 1910 daalde het aantal leden van 100 tot 88.

Op den 20 Januari 1910 hield de heer F. J. Bezemer uit Wageningen een lezing met lichtbeelden, welke tot onderwerp had: „Schetsen uit het Maatschappelijk en Huiselijk Leven der Inlanders”, terwijl op den 28 December 1910 de heer C. Spat uit

Breda een voordracht hield over: „de Beoefening der Mystiek bij de Javanen.”

GELDELIJKE VERANTWOORDING OVER HET JAAR 1910.

Baten.

Voordeelig saldo vorig jaar	f 57.94
Contributie over 108 leden over het loopende jaar	183.—
Opbrengst lezing van den Heer F. J. Bezemer	3.—
Bijdrage van het Departement Apeldoorn aan de Maatschappij tot Nut van het Algemeen voor de lezing van den Heer F. J. Bezemer	15.—
Rente over het jaar 1909	2.51
Opbrengst van de lezing van den Heer C. Spat	3.—
	f 264.45

Lasten.

Aan het hoofdbestuur over 100 leden	f 75.—
Inningskosten	3.49
Reiskosten v/h. bijwonen van vergaderingen	8.—
Kosten van advertenties	22.95
Bureaukosten	2.40
Locaalhuur	2.—
Aanschaffen boekwerken	1.25
Bijdrage Oranjekruis	5.—
Kosten lezing v/d Heer F. J. Bezemer	38.50
Idem van den heer C. Spat	32.—
Voordeelig saldo	73.86
	f 264.45

Apeldoorn, den 2 Maart 1911.

CALMAYER, President,
F. GERDES OOSTERBEEK, Secretaris.

Officiële Berichten.

Uit de Javasche Courant van 3 Februari 1911. No. 10.

Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan den commieskash. J. F. A. van der Weide; den referendaris J. W. Roessingh van Iterson en de onderwijzeres Mej. J. M. C. Mattern.

Ontslagen: op verzoek eervol A. C. W. Hafkenscheid; H. C. Paulus; A. K. Hänggi; W. F. H. Lastdrager en C. A. Dunki Jacobs.

Gesteld: ter beschikking van den Directeur van B. B., D. W. N. de Boer.

Benoemd: tot assistent-resident van Limbangan T. J. Jansen; van Sidoardjo H. A. van Drongelen; van Patjitan P. E. Abell; van Bondowoso J. P. W. Houtman; tot secretaris van Besoeki M. Zandveld; tot hulponderwijzeres te Menado Mej. H. M. Vermaas; tot onderwijzer 1e kl. J. Baas; tot idem 2e kl. H. W. L. Rischen; tot regent van Rembang Raden Toemenggoeng Pringgo Winoto; tot controleur in Pasoeroean E. J. C. A. Weijgers; tot hulponderwijzeres te Bondowoso Mej. A. C. Maier en P. C. Filet.

Geplaatst: in de residentie Kediri de controleur C. Sijbrandi; naar Muntok J. A. Donk; naar Sitoebondo J. J. Wittenberns.

Militair Departement.

Verleend: zes maanden verlof aan den 1en luit. der cavalerie J. R. Swart.

Ontslagen: op verzoek eervol de 1e luit. der gen. C. P. Schoemaker en de luit.-kol. der Inf. J. A. M. M. von Schauroth.

Overgeplaatst: bij het 17e bat. de kapitein F. D. Struick; bij het 16e de 1e luit. H. Duboureq; naar Paré-Paré de idem A. A. de Jong; naar Makassar de idem G. A. J. Beukers; bij het 17e bat. de kapitein L. J. Rijnbende; naar Koeta-Radja de 1e luit. L. G. van Hemert; naar Malang de kapitein der genie H. W. O. de Bruijn; naar Batavia de idem H. W. Kramers; en de magazijnmeester M. H. M. van Noort.

Uit de Javasche Courant van 7 Februari 1911. No. 11.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan F. de Ridder Hz.; Mej. H. Ch. Janssen; Mej. M. J. A. E. Meijboom; Ch. A. Meister; F. M. G. van Cattenkarch; H. Th. J. Uytterbroek; A. P. Vooren en J. ten Oever.

Ontslagen: op verzoek eervol F. Hoerzo; Mej. W. F. Maidman en N. F. A. Bullock.

Indisch Restaurant

□ Vereeniging OOST EN WEST. □

LAAN VAN MEERDERVOORT 195

□ TELEPHOON No. 2655. □

INDISCHE KOKKIE

□ PLAT DU JOUR f1.— □

DINERS van f1.50

UITZENDING van DINERS
- en allerlei SCHOTELS. -

P. B. VAN MOORSEL & Co.

KERKPLEIN 11-12 TORENSTRAAT 5-6
NAAST HET HOOFDPOSTKANTOOR DEN HAAG
TELEFOON N°. 2898

GOEDKOOPST ADRES VOOR HET GEHEEL OF
GEDEELTELIJK INSTALLEEREN VAN WONINGEN

WISBRUN & LIFFMANN.

VEENESTRAAT 35-37. Tel. 2503. DEN HAAG.

Dames Modeartikelen.

Zijden stoffen, Fluweelen, Kantstoffen.
Alle soorten Garneeringen, enz.

Balartikelen.

H. W. v. d. H. en I. M.

VERSCIJNT IN 4 VERSCHILLENDE ÉDITIES.

Is U reeds geabonneerd? Zoo niet, lees dan dit oordeel!

Ieder verstandig man beschouwt het luttele bedrag voor een abonnement, als het aangenaamste en meest vruchtdragend leergeld, wegens de vele zakenkennis, die hij wekelijks uit het weekblad opdoet en het nuttig nieuws, dat hem 13 × voor 55 cts. wordt geboden.

Geef uw beroep en duidelijk adres op en U ontvangt fo. en gratis een proefnr. van het vakblad in uw bedrijf.

Administratie van het Weekblad,
AMSTEL 18, AMSTERDAM.

P. A. W. PHILIPPONA,

41 Hoogstraat - Den Haag.

Specialiteit in TAFELSERVIEZEN.

Garantie van Bijbestelling.

Gemeubileerd Huis

in DUINOORD (DEN HAAG) te huur. Zeer geschikt voor Indische familie met verlof.

Huurprijs f 720 per jaar.

Te bevragen: N. LOEB, Noordeinde 109,
DEN HAAG.

Benoemd: tot inspecteur-pharmaceut H. B. C. Gie-
ben; tot president van den R. v. J. te Makassar
Mr. J. C. Hubregtse; tot onderwijzeres Mej. P. M.
Berkeljon; tot dephouder bij den dienst der opium-
regie F. A. von Lützow.

Gesteld: ter beschikking van den Alg. Secretaris
A. E. J. Blok; van den Dir. van B. B., Mr. J.
Liefinck.

Ingetrokken op verzoek: de benoeming van Mr.
M. C. Rogge tot president van den R. v. J. te
Makassar.

Belast: met de waarneming der functie van ass-
resident van Loeboesik aping de controleur R. C.
L. Bosch.

Benoemd: tot luitenant der Chineezzen te Singkep
Hie Tiam Fo.

Geplaatst: in de res. Palembang de contr. A. M.
Ballot; in de Lampongs L. Tip.

Overgeplaatst: naar Modjokerto de onderwijzer J.
Baas; naar Amboina de id. H. W. L. Rischen.

Benoemd: tot onderwijzer te Soerabaja H. Hem-
ken.

Ontslagen: op verzoek eervol de opzieners H. G.
Ubbink en A. F. E. Schornack van der Waag.

Militair Departement.

Benoemd: tot luit.-adjutant van den chef der ca-
valerie de 1e luit. H. L. Stennekes.

Overgeplaatst: naar Samalanga de 2e luit. W. F.
Eisma; bij het 1e bat. de kapitein W. F. H. Epke;
naar Soemedang de 1e luit. G. W. R. Rutten.

Belast: met de waarneming der betrekking van

directeur der kaderschool de 2e luit. der artillerie J.
Ouwchand.

Lijst van aangekomen en vertrokken Passagiers uit en naar de Indiën.

Passagierslijst van het stoomschip „Prins Willem
IV”, gezagvoerder P. Koningstein, van West-Indië
naar Amsterdam.

W. R. Menkman; D. J. Berntrop; R. A. F.
Brusse; Mevr. A. C. Hoekstra; *G. Lambert; *C.
Mercier; L. Verreyt; P. Cornu; G. Fluit; P. A.
Lamet; W. F. van Langendijk; A. de Groot; R.
J. A. Vink; J. Veldmeijer; D. van Damme.

* Te Havre ontschéépt.

1885

1910

DE NIEUWE GIDS
GEDENKBOEK

Gedenk-Boek

TER GELEGENHEID VAN HET

25-JARIG JUBILEUM VAN DE NIEUWE GIDS

IS 1 OCTOBER 1910, VERSCHENEN EN BEVAT:

Een **Overzicht** van de geschiedenis van het tijdschrift,
dus van de letterkundige beweging van '80.

Ruim **100 bijdragen** van Nederlandsche auteurs.

Ruim **84 portretten** met handteekening.

EEN WERK VAN ZELDZAME WAARDE!

Voor abonné's zonder prijsverh. als October-aflevering.

In den handel, ingenaaid voor f 2.90, geb. voor f 3.50.

UITGAVE VAN DE ELECTRISCHE DRUKKERIJ

„LUCTOR ET EMERGO”

AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, 's-GRAVENHAGE

ADVERTEERT IN DIT BLAD.

AUG. SAVELKOUL,

v/h. J. VAXELAIRE & Cie.,

BATAVIA, AMSTERDAM, SEMARANG,
SOERABAYA.

SPECIAAL ADRES voor

Indische Uitrustingen

EN

HEERENKLEEDING naar maat.

Voor inlichtingen of aanvragen
wendemen zich alleen tot mijn firma
te Amsterdam, daar ik in Nederland
geen filialen of vertegenw. heb.

N. V. Electr. Drukkerij
LUCTOR ET EMERGO

▼▼

Telefoon Interc. 4424

▼▼

::: 's-GRAVENHAGE :::

Am. v. Solmsstraat 2-4

Haagsche Philatelisten-Vereeniging

OPGERICHT 17 APRIL 1897

Erkend bij Kon. Besl. van 20 April 1903, No. 58, Staatscourant No. 110

De Vereeniging stelt zich ten doel:

1o. De bevordering der postzegelkunde in het algemeen;
2o. Het verzamelen van postzegels en poststukken tus-
schen hare leden te bevorderen en te vergemakkelijken.

In het bijzonder tracht zij dit te doen door:

- het doen circuleeren van koopboekjes, samenge-
steld door hare leden;
- het uitgeven van een tijdschrift;
- het vormen van een bibliotheek;
- het doen circuleeren van tijdschriften;
- het houden van verlotingen;
- het houden van bijeenkomsten.

Alle verdere inlichtingen worden verstrekt door den
Secretaris

W. DOZY - Bezuidenhout 361-6.

VACANT

R. PEUKERT

FIRMA F. HINTZE

KUNST- EN IVOORDRAAIER

SPUISTRAAT 60 DEN HAAG

SPECIALITEIT IN ZELF VERVAAR-
DIGDE NATUUR BARNSTEENEN SI-
GAREN- EN SIGARETTENPIJPEN

RUIME KEUZE MEERSCHUIMEN EN
HOUTEN PIJPEN

WANDELSTOKKEN.

REPAREREEN VAN PIJPEN, WANDELSTOK-
KEN, WAAIERS.

Variété „FLORA”

- Wagenstraat 79-81, Den Haag. -

- TELEFOON 5719. -

NIEUW PRACHTPROGRAMMA.

ENORM SUCCES.

ZONDAGS

MATINÉE

van 2-4 uur.

Plaatsbespreking van 10-6 uur.

Weekblad voor Indië.

onder Hoofdredactie van M. VAN GEUNS,
te SOERABAJA.

Prijs per 3 maanden f 2.50

Men kan zich abonneeren bij den agent voor Nederland: Uitgevers Maatschappij „Het Gemeenschappelijk belang” NIEUWE MOLSTRAAT 20, DEN HAAG.

VACANT

INSCHRIJVINGSBILJET.

Ondergeteekende wenscht in te schrijven

voor het hulp- of ondersteuningfonds der Vereeniging „Oost en West”: f.....

NAAM:

WOONPLAATS:

Inzenden aan het Hoofdbureau van „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag.

INSCHRIJVINGSBILJET.

De Ondergeteekende wenscht Lid te worden van de Vereen. „OOST EN WEST” en zijne contributie te bepalen op

Handteekening:

Woonplaats:

** Bij de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar

a. Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn,
door J. H. en H. B.

Prijs: 1 exemplaar f 0.10, 50 ex. f 2.80;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 2.20 per 50 ex., plus 25 cent frankeerkosten.

b. Onze Oost II:

lets over den Inlander en zijn Zieleleven,

door T. J. BEZEMER.

Prijs: 1 exemplaar 5 cent, 50 ex. f 2.—;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 1.55 per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

c. Onze West:

I. De Kolonie Suriname, door REMAN IRÛS;

II. De Kolonie Curaçao, door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rector van het Colegio „Santo Tomás” te Curaçao,

Prijs per exemplaar f 0.25.

d. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.

No. I. De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.25 per exemplaar.

No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.

Prijs: f 0.20 per exemplaar.

Vereeniging OOST en WEST Afdeling 's-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau LAAN VAN MEERDERVOORT 195, zijn van 10—12 en van 2—4 uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.

Men kan die inlichtingen ook per brief vragen aan den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer G. C. A. DE WITT, Reinkenstraat No. 16.

Geg. Wachtm. O.-I. L., 34 jaar oud, voor geld-incasseer-werk, magazijns-knecht, portier, enz.

Twee Dames voor het maken van uitzetten.

Twee jonge dame voor vioollessen ook aan eerstbeginnenden.

Eene dame voor het geven van lessen in de Fransche taal en conversatielessen.

Eene dame voor het geven van lessen in de Engelsche taal.

Zes dames en één heer voor pianolessen.

Eene dame voor het geven van lessen in de Fransche, Duitsche en Engelsche taal; hoofdaacte middelbaar Engelsch en Lager Fransch en Duitsch.

Eene Dame voor schrijf-, copiëer- of vertaalwerk uit het Fransch Duitsch of Maleisch

Een heer, oud-onderwijzer Kweekschool voor Inl. onderwijzers, voor het geven van lessen in de Maleische taal.

Eene dame op leeftijd, nog flink voor waarnemen huishouden of gezelschap bij oud heer of dame.

Eene jonge dame voor Gouvernante naar Indië; heeft L. en H. acte en acte Fransch.

Eene baboe beschikbaar voor de de terugreis naar Indië.

Eene Dame, weduwe (Duitsche), voor waarnemen van een huishouden, ook genegen bij weduwnaar met kinderen.

Een jonge dame voor het geven van lessen in teekenen en schilderen.

Twee heeren voor het geven van lessen in Maleisch en Javaansch, waarvan één ook in Indisch Staatsrecht.

Een Heer en eene Dame voor het geven van lessen aan spraakgebrekkigen.

Drie geg. O.-I. militairen voor oppasser of magazijnknecht.

Drie jonge meisjes die als kinderjuffrouw naar Java willen.

Eene dame voor hygiënische ademgymnastiek.

Eene Dame en een Heer voor zanglessen.

Twee bekwamelinnennaasters, waarvan een uit naaien gaat van 9—5 uur.

Eene Dame voor administratieve werkzaamheden.

Een geg. korp.-schrijver voor administratieve betrekking.

Eene jonge dame (diploma muziek, piano en zang), wenscht met een familie naar Indië voor les geven aan kinderen en behulpzaam in het huishouden.

Indische dienstboden kunnen zich aangeven in LAAN v. MEERDERVOORT 195 voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling; voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.

Leden van O. en W., geen direct belanghebbenden, worden verzocht zo mogelijk hunne hulp hierin te willen verleen.